

MI-rendelet: február 2-től tilosak egyes MI-gyakorlatok, kötelező az MI-jártasság

2025. február 4.

Jogforrás és hatály

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1689 rendelete (2024. június 13.) a mesterséges intelligenciára vonatkozó harmonizált szabályok megállapításáról (a továbbiakban: MI-rendelet) a tagállamokban közvetlenül alkalmazandó, hazai átültetést nem igénylő uniós jogszabály. A 113. cikk szerint a rendelet a Hivatalos Lapban való kihirdetését követő huszadik napon lépett hatályba, és főszabályként 2026. augusztus 2-től kell alkalmazni. A 113. cikk a) pontja azonban előírja, hogy az I. fejezetet (általános rendelkezések, köztük a 4. cikk szerinti MI-jártasság) és a II. fejezetet (tiltott MI-gyakorlatok, 5. cikk) már 2025. február 2-től alkalmazni kell. A (179) preambulumbekkezdés ezt az elfogadhatatlan kockázattal indokolja. A szankciókról szóló XII. fejezetet – a 101. cikk kivételével – a 113. cikk b) pontja alapján 2025. augusztus 2-től kell alkalmazni.

A szabályozás lényege

A 4. cikk szerint az MI-rendszerek szolgáltatói és alkalmazói a tőlük telhető legnagyobb mértékben biztosítják személyzetük és a nevükben MI-rendszert működtető személyek megfelelő szintű MI-jártasságát, figyelembe véve azok ismereteit, tapasztalatát, képzettségét és a használat körülményeit. Alkalmazó minden olyan személy vagy szervezet, amely a felügyelete alatt álló MI-rendszert nem személyes, hanem szakmai célra használja (3. cikk 4. pont). Az 5. cikk (1) bekezdése tiltja többek között a szubliminális, manipulatív vagy megtévesztő technikákat alkalmazó rendszereket (a) pont), az életkorból, fogyatékosságból vagy szociális, gazdasági helyzetből fakadó sebezhetőség kihasználását (b) pont), a társadalmi pontozást (c) pont), az arcképek internetről vagy kamerafelvételekből történő nem célzott lekérdezésével létrehozott arcfelismerő adatbázisokat (e) pont), valamint a munkahelyen és oktatási intézményben az érzelmekre következtetést levonó rendszereket, kivéve az orvosi vagy biztonsági okból történő használatot (f) pont). Az 5. cikk megsértése a 99. cikk (3) bekezdése szerint legfeljebb 35 000 000 euró vagy az előző pénzügyi év teljes globális éves árbevételenek 7%-a közül a magasabb összegű bírsággal sújtható; kkv-k és induló innovatív vállalkozások esetében a 99. cikk (6) bekezdése szerint a kettő közül az alacsonyabbat kell figyelembe venni.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A rendelet a 2. cikk (1) bekezdés b) pontja alapján minden, az Unióban letelepedett alkalmazóra kiterjed, így minden olyan vállalkozást érint, amely munkafolyamataiban MI-alapú eszközt, például csevegőrobotot, szövegíró, elemző vagy értékelő alkalmazást használ. Különösen érzékeny a munkaerő-gazdálkodás: a munkavállalók érzelmeit elemző megoldások február 2-től főszabályként tilosak, a felvételi és teljesítményértékelési MI-rendszerek pedig a III. melléklet 4. pontja szerint nagy kockázatúnak minősülnek. A közvetlen költséget főként a belső képzések, az MI-eszközök felmérése és a dokumentáció jelenti.

Teendők és határidők

A vállalkozásoknak haladéktalanul célszerű felmérniük, milyen MI-rendszereket használnak, és ezek közül melyik eshet az 5. cikk tilalmai alá; a tiltott gyakorlatokat 2025. február 2-től már nem lehet folytatni. Indokolt belső szabályzatban rögzíteni az MI-eszközök engedélyezett felhasználási körét, és a munkakörhöz igazított MI-jártassági képzést szervezni, majd annak megtörténtét dokumentálni. A beszállítói szerződésekben érdemes nyilatkozatot kérni arról, hogy a beszerzett eszköz nem valósít meg tiltott gyakorlatot. A szankciós rendelkezések 2025. augusztus 2-től alkalmazandók, ezért a megfelelést addig mindenképpen ajánlott lezárni.

Életbe léptek az első uniós MI-szabályok: tilalmak és képzési kötelezettség

Február 2-től az uniós MI-rendelet első szabályai alkalmazandók: tilos többek között a manipulatív MI, a társadalmi pontozás és a munkahelyi érzefelismerés, a cégeknek pedig gondoskodniuk kell munkatársaik MI-jártasságáról.

A közvetlenül alkalmazandó uniós rendelet nemcsak a fejlesztőket érinti: minden vállalkozásra vonatkozik, amely munkája során mesterséges intelligenciát használ. Az MI-eszközöket kezelő munkatársaknak megfelelő ismeretekkel kell rendelkezniük, amit a munkáltató képzéssel és belső szabályokkal biztosíthat.

A tilalmak közé tartozik a tudatalatti vagy megtévesztő befolyásolás, a kiszolgáltatott helyzet kihasználása, a társadalmi pontozás, az internetről gyűjtött arcképekből épített adatbázis, valamint a munkavállalók érzelmeinek MI-alapú elemzése, ha az nem orvosi vagy biztonsági célú. A legsúlyosabb esetekben a bírság elérheti a 35 millió eurót vagy a globális árbevétel 7 százalékát, a kkv-knál azonban a kettő közül az alacsonyabb a felső határ.

Érdemes most felmérni, milyen MI-alkalmazásokat használnak a munkatársak, kivezetni a kétes megoldásokat, belső szabályzatban rögzíteni a megengedett felhasználást, és képzési tervet készíteni. A beszállítóktól célszerű írásos nyilatkozatot kérni arról, hogy eszközeik nem valósítanak meg tiltott gyakorlatot. A szankciós szabályok augusztus 2-től alkalmazandók, addig a felkészülést le kell zárni.

Bizottsági iránymutatások az MI-rendszer fogalmáról és a tiltott MI-gyakorlatokról

2025. február 10.

Jogforrás és hatály

Az Európai Bizottság az (EU) 2024/1689 rendelet (MI-rendelet) 96. cikk (1) bekezdése alapján két iránymutatást tett közzé. A tiltott mesterségesintelligencia-gyakorlatokról szóló iránymutatás 2025. február 4-én, az MI-rendszer fogalmának alkalmazásáról szóló iránymutatás 2025. február 6-án jelent meg. A 96. cikk (1) bekezdés b) pontja az 5. cikk szerinti tiltott gyakorlatokra, f) pontja a 3. cikk 1. pontjában foglalt fogalommeghatározás alkalmazására vonatkozó iránymutatás kidolgozását írja elő. A tiltott gyakorlatokról szóló dokumentumnál a Bizottság a közleménytervezet tartalmát hagyta jóvá. Mindkét iránymutatás kifejezetten nem kötelező erejű; a tiltott gyakorlatokról szóló iránymutatás szerint a rendelet hiteles értelmezése az Európai Unió Bíróságára tartozik. A dokumentumok magyar nyelven is elérhetők.

A szabályozás lényege

Az MI-rendelet 3. cikk 1. pontja szerint MI-rendszer az a gépi alapú rendszer, amelyet különböző autonómiaszinteken történő működésre terveztek, amely a bevezetését követően alkalmazkodóképességet tanúsíthat, és amely a kapott bemenetből kikövetkezteti, miként generáljon előrejelzéseket, tartalmakat, ajánlásokat vagy döntéseket. A (12) preambulumbekkezdés szerint az MI-rendszer alapvető jellemzője a következtetés képessége, amely túlmutat az alapvető adatkezelésen. A fogalmi iránymutatás azt segíti eldönteni, hogy egy szoftver e meghatározás alá esik-e; a Bizottság szerint a dokumentum a gyakorlati tapasztalatok és új felhasználási esetek alapján változhat. A tiltott gyakorlatokról szóló iránymutatás jogi magyarázatokkal és gyakorlati példákkal mutatja be többek között a káros manipuláció, a társadalmi pontozás és a valós idejű távoli biometrikus azonosítás tilalmát, a tagállamok közötti egységes alkalmazás érdekében. A 99. cikk (1) bekezdése szerint a tagállamok a szankciós szabályok végrehajtásánál figyelembe veszik a Bizottság 96. cikk szerinti iránymutatásait.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

Az iránymutatások minden olyan vállalkozásnak fontosak, amely szoftvert fejleszt, forgalmaz vagy szakmai célra használ, mert a megfelelés első lépése annak megállapítása, hogy az adott eszköz MI-rendszernek minősül-e. Ha nem, az MI-rendelet kötelezettségei nem vonatkoznak rá; ha igen, vizsgálni kell, hogy a felhasználás nem ütközik-e az 5. cikk tilalmaiba. Bár az iránymutatások jogilag nem kötelezőek, a nemzeti hatóságok jogalkalmazását várhatóan befolyásolják, így eltérő értelmezés esetén a vállalkozásnak érdemes alaposan dokumentálnia saját álláspontját. Az MI-rendelet a (179) preambulumbekkezdés szerint a tilalmakat már 2025. február 2-től alkalmazni rendeli, ezért az értelmezési segédlet a megfelelés szempontjából időszerű. A szoftverbeszállítók és a rendszerintegrátorok számára az iránymutatások az ügyfeleknek adott tájékoztatás és a szerződéses szavatossági nyilatkozatok kialakításához is alapot adnak.

Teendők és határidők

A vállalkozásoknak célszerű az MI-eszközök nyilvántartását az iránymutatások szempontjai alapján felülvizsgálni, és eszközönként rögzíteni, hogy azok MI-rendszernek minősülnek-e, illetve érinthetik-e a tilalmakat. A tiltott gyakorlatok 2025. február 2. óta nem folytathatók, a szankciós rendelkezéseket pedig 2025. augusztus 2-től kell alkalmazni. A nagy kockázatú besorolásról szóló, gyakorlati példákat tartalmazó iránymutatást a Bizottság a 6. cikk (5) bekezdése szerint legkésőbb 2026. február 2-ig adja ki; addig a besorolást a III. melléklet alapján kell elvégezni.

Mi számít mesterséges intelligenciának? Iránymutatást adott a Bizottság

Az Európai Bizottság február első hetében két iránymutatást tett közzé, amelyek segítenek eldönteni, hogy egy szoftver az MI-rendelet hatálya alá tartozik-e, és mely felhasználási módok tilosak.

Az uniós MI-rendelet első szabályai február 2. óta alkalmazandók, a vállalkozások azonban gyakran abban sem biztosak, hogy az általuk használt program mesterséges intelligenciának minősül-e. A fogalmi iránymutatás ehhez ad szempontokat: a döntő jellemző, hogy a rendszer a bemenetből következtetéssel állít elő előrejelzést, tartalmat, ajánlást vagy döntést, vagyis működése túlmutat az egyszerű adatkezelésen. Fontos szempont az is, hogy a rendszer bizonyos fokig emberi beavatkozás nélkül, önállóan működhet.

A másik dokumentum gyakorlati példákkal mutatja be a tiltott gyakorlatokat, így a káros manipulációt, a társadalmi pontozást és a valós idejű távoli biometrikus azonosítást. Egyik iránymutatás sem kötelező, a hatóságok azonban várhatóan ezekhez igazodnak.

Érdemes a használt szoftvereket egyenként végignézni, és írásban rögzíteni, melyik minősül MI-rendszernek és milyen célra használják. Ez a dokumentáció egy esetleges hatósági vizsgálatnál is a vállalkozás javát szolgálja, mert augusztus 2-től a szankciós szabályok is alkalmazandók.

Omnibus I: a Bizottság szűkítené és halasztaná a CSRD- és CSDDD-kötelezettségeket

2025. február 28.

Jogforrás és hatály

Az Európai Bizottság 2025. február 26-án terjesztette elő az első egyszerűsítési (Omnibus I) csomagot (IP/25/614). Ennek része egy irányelvjavaslat, amely a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati beszámolásról szóló (EU) 2022/2464 irányelv (CSRD) szerinti beszámolási kötelezettségek alkalmazását két évvel halasztaná (COM(2025) 80, „stop-the-clock”), valamint egy tartalmi javaslat a 2013/34/EU számviteli irányelv, a CSRD és a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati átvilágításról szóló (EU) 2024/1760 irányelv (CSDDD) módosításáról (COM(2025) 81). Ezek javaslatok: hatályos jogot csak az Európai Parlament és a Tanács általi elfogadás és kihirdetés után változtatnak. Addig a hazai átültetés, a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (Számv. tv.) 95/E. §-a és átmeneti rendelkezései változatlanul irányadók.

A szabályozás lényege

A Bizottság kérdés-felelet összefoglalója (QANDA/25/615) szerint a CSRD hatálya az 1000 főnél több munkavállalót foglalkoztató, és 50 millió eurót meghaladó árbevételelű vagy 25 millió eurót meghaladó mérlegfőösszegű nagyvállalkozásokra szűkülne, ami a kötelezettek körét mintegy 80%-kal csökkentené. A 2026-ban vagy 2027-ben először beszámoló, ún. második és harmadik hullámba tartozó vállalkozások kötelezettsége két évet csúszna. A kötelezettek az 1000 főnél kevesebbet foglalkoztató értékláncbeli partnereiktől legfeljebb az önkéntes kkv-standard (VSME) szerinti adatokat kérhetnék. Megszűnne az ágazati standardok elfogadására vonatkozó felhatalmazás és a korlátozott bizonyosságról a kellő bizonyosságra való áttérés lehetősége. A CSDDD-nél az átültetési határidő egy évvel, 2027. július 26-ra, a legnagyobb vállalatok első alkalmazása 2028. július 26-ra tolódná. Az átvilágítás főszabályként a közvetlen üzleti partnerekre terjedne ki, a partnerek időszakos értékelése évente helyett ötévente lenne kötelező, megszűnne az üzleti kapcsolat végső eszközként előírt megszüntetésének kötelezettsége, és törlnédnének az uniós szintű polgári jogi felelősségi feltételek.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A Számv. tv. átmeneti rendelkezései szerint azok a vállalkozók, amelyeknél a mérlegfőösszeg 10 000 millió forint, a nettó árbevétel 20 000 millió forint és az átlagos létszám 250 fő határértéke közül bármelyik kettőt két egymást követő évben meghaladták, a fenntarthatósági jelentésre vonatkozó előírásokat először a 2025. évben induló üzleti évre alkalmazzák. Ez a kör a javaslat elfogadása esetén haladékokat kapna, és az 1000 fős létszámküszöb miatt nagy része végleg kikerülne a hatály alól. A Bizottság a CSRD-módosításoktól évi mintegy 4,4 milliárd eurós adminisztratív megtakarítást vár. A beszállító kkv-kat a VSME-alapú adatkérési korlát védené.

Teendők és határidők

A javaslat elfogadásáig a hatályos szabályok kötelezőek, ezért a 2025-ös üzleti évre jelentéskészítésre kötelezett vállalkozások nem függeszthetik fel a felkészülést. A Bizottság kérte a társjogalkotóktól, hogy a halasztást és a CSDDD átültetési határidejének módosítását elsőbbséggel tárgyalják. Célszerű a projektet úgy ütemezni, hogy a lényegességi elemzés és az adatgyűjtés mindkét forgatókönyv mellett hasznosítható legyen, és figyelemmel kísérni az uniós jogalkotási eljárást, valamint az erre épülő hazai törvénymódosítást. A nagyvállalati partnerekkel rendelkező beszállítóknak érdemes már most egyeztetniük, milyen fenntarthatósági adatokat és milyen formában fognak tőlük kérni, és ezeket lehetőség szerint a VSME-standard szerkezetéhez igazítani.

Kevesebb cégnek lehet fenntarthatósági jelentést készítenie

Az Európai Bizottság február 26-án javasolta, hogy a fenntarthatósági jelentéstétel csak az 1000 főnél nagyobb vállalatokat terhelje, és a második, harmadik hullám kötelezettségei két évvel később induljanak.

Az Omnibus-csomag szerint a kötelezett vállalatok köre mintegy négyötödével szűkülne. A beszállító kis- és középvállalkozásoktól a nagy partnerek csak egy önkéntes, egyszerűsített standard szerinti adatokat kérhetnének, így a lánc alsóbb szintjeit kevesebb adminisztráció terhelné.

Az ellátási láncra kiterjedő átvilágítási irányelv alkalmazása is egy évvel csúszna, és a vizsgálat főszabályként csak a közvetlen üzleti partnerekre vonatkozna. A partnerek rendszeres értékelését évente helyett ötévente kellene elvégezni, és megszűnne az a kötelezettség, hogy végső esetben az üzleti kapcsolatot meg kell szüntetni. Törlődnének az uniós szintű polgári jogi felelősségi szabályok is.

Fontos azonban, hogy egyelőre csak javaslatról van szó. Amíg az Európai Parlament és a Tanács el nem fogadja, a hazai számviteli törvény szerinti határidők érvényesek, így a 2025-ös üzleti évre kötelezett nagyvállalkozásoknak folytatniuk kell a felkészülést. Érdemes olyan ütemtervet készíteni, amely a jelenlegi és a javasolt szabályok mellett egyaránt használható.

Omnibus I: önkéntessé válhat a taxonómia szerinti jelentés a közepes nagyvállalatoknál

2025. február 28.

Jogforrás és hatály

A taxonómia szerinti közzétételi kötelezettséget a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról szóló (EU) 2020/852 rendelet (taxonómiarendelet) 8. cikke írja elő a 2013/34/EU irányelv 19a. vagy 29a. cikke szerint fenntarthatósági információk közzétételére kötelezett vállalkozásoknak; a részletszabályokat a 8. cikk (4) bekezdése szerinti felhatalmazáson alapuló bizottsági jogi aktus tartalmazza. Az Európai Bizottság 2025. február 26-án, az Omnibus I egyszerűsítési csomag (IP/25/614) részeként javasolta a taxonómiai közzététel szűkítését: egyrészt a számviteli irányelv módosítására irányuló jogalkotási javaslattal, másrészt a felhatalmazáson alapuló jogi aktusok módosításának tervezetével, amelyet nyilvános konzultációra bocsátott. Egyik elem sem hatályos még.

A szabályozás lényege

A taxonómiarendelet 8. cikk (2) bekezdése szerint a nem pénzügyi vállalkozásoknak jelenleg közzé kell tenniük, hogy árbevételük, tőkekiadásuk és működési költségük mekkora része kapcsolódik környezeti szempontból fenntarthatónak minősülő gazdasági tevékenységekhez. A Bizottság kérdés-felelet összefoglalója (QANDA/25/615) szerint a jövőbeli CSRD-hatály alá tartozó, legfeljebb 450 millió euró nettó árbevételű vállalkozások számára a taxonómia szerinti jelentés önkéntessé válna, és önkéntesen részleges megfelelést is bemutatathatnának. A felhatalmazáson alapuló jogi aktus tervezete pénzügyi lényegességi küszöböt vezetne be: nem kellene értékelni azokat a tevékenységeket, amelyek nem érik el az árbevétel, a tőkekiadás vagy az eszközállomány 10%-át. A jelentési táblák adatpontjainak száma közel 70%-kal csökkenne. A bankok a zöld eszközarány (GAR) számításánál kizárhatnák a jövőbeli CSRD-hatályon kívül eső vállalkozásokkal szembeni kitettségeiket. A taxonómiai jelentéstétel köre így a fenntarthatósági átvilágításról szóló irányelv szerinti legnagyobb vállalatokra koncentrálódna, a többi kötelezett számára pedig választható lehetőséggé válna. A Bizottság a nyilvános konzultáción két alternatív megoldásra is visszajelzést kért.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A változás elsősorban azokat a hazai nagyvállalkozásokat érinti, amelyek a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény szerint fenntarthatósági jelentésre kötelezettek, és ennek részeként taxonómiai mutatókat is közölnének. Az 1000 fő feletti, de 450 millió eurónál kisebb árbevételű vállalkozásoknál a kötelező taxonómiai elemzés jelentős költsége megtakarítható lenne. A GAR-szabály módosítása mérsékelheti azt az adatigényt, amelyet a hitelintézetek a hitelfelvevő kis- és középvállalkozásoktól a taxonómiai besorolásra vonatkozóan kérnek, ami a hitelezési folyamatokat is egyszerűsítheti. A zöld finanszírozási termékekre pályázó vállalkozásoknál ugyanakkor a taxonómiai megfelelés bemutatása önkéntes alapon is versenyelőnyt jelenthet.

Teendők és határidők

A javaslatok elfogadásáig a taxonómiarendelet 8. cikke és a hatályos felhatalmazáson alapuló jogi aktusok kötelezőek, így a már jelentő vállalkozásoknak a következő beszámolót is ezek szerint kell elkészíteniük. A Bizottság a felhatalmazáson alapuló jogi aktus tervezetét a nyilvános visszajelzések után fogadja el, és az a parlamenti és tanácsi kifogásolási időszak leteltével lesz alkalmazandó. A vállalkozások részt vehetnek a konzultációban. Célszerű előzetesen felmérni, hogy a 10%-os lényegességi küszöb alkalmazásával mely tevékenységek eshetnének ki az elemzésből, és ehhez igazítani az adatgyűjtési rendszereket.

Könnyebb lehet a zöld taxonómia szerinti beszámolás

Az Európai Bizottság február 26-i javaslata szerint a 450 millió euró árbevétel alatti nagyvállalatoknak csak önkéntesen kellene közzétenniük, mennyire felelnek meg tevékenységeik az uniós zöld besorolási rendszernek.

Jelenleg a fenntarthatósági jelentésre kötelezett cégeknek be kell mutatniuk, hogy árbevételük, beruházásaik és működési költségeik mekkora része tekinthető környezeti szempontból fenntarthatónak. Ez összetett elemzést és sok adatot igényel, amelyet a vállalatok gyakran a beszállítóiktól és a partnereiktől is bekérnek.

A Bizottság javaslata szerint a kisebb árbevételű nagyvállalatok önkéntessé tehetnék ezt a jelentést, részleges megfelelést is kimutathatnának, a jelentési táblák adattartalma pedig közel hetven százalékkal csökkenne. Az árbevétel, a beruházások vagy az eszközök tíz százalékát el nem érő tevékenységeket nem kellene vizsgálni.

A bankok a zöld eszközarány számításánál figyelmen kívül hagyhatnák a kisebb, jelentésre nem kötelezett ügyfeleket, ami a hitelkérelmeknél a kkv-k adatszolgáltatási terheit is mérsékelheti. A javaslatok elfogadásáig azonban a jelenlegi szabályok kötelezőek, ezért a következő beszámolót még ezek szerint kell elkészíteni. Az érintettek a bizottsági konzultáción véleményt is nyilváníthatnak.

Omnibus II: 2,5 milliárd euróval nagyobb InvestEU-garancia, egyszerűbb jelentéstétel

2025. február 28.

Jogforrás és hatály

Az Európai Bizottság 2025. február 26-án, a második egyszerűsítési (Omnibus II) csomag részeként terjesztette elő az (EU) 2015/1017, az (EU) 2021/523, az (EU) 2021/695 és az (EU) 2021/1153 rendeletnek az (EU) 2021/523 rendelet szerinti uniós garancia hatékonyságának növelése és a jelentéstételi követelmények egyszerűsítése tekintetében történő módosításáról szóló rendeletjavaslatát (COM(2025) 84, 2025/0040(COD)). A Tanács 2025. február 27-én vette nyilvántartásba (6610/25). Az (EU) 2021/523 rendelet az InvestEU-programot, a 2015/1017 rendelet az Európai Stratégiai Beruházási Alapot (EFSI) szabályozza. A javaslat rendes jogalkotási eljárásban, a Parlament és a Tanács elfogadásával válhat hatályossá.

A szabályozás lényege

A javaslat az (EU) 2021/523 rendelet 4. cikk (1) bekezdésében az uniós garancia összegét 2,5 milliárd euróval, folyó áron 28 652 310 073 euróra emelné, változatlan, 40%-os céltartalékolási ráta mellett; a mintegy 1 milliárd eurós többlet-céltartalékot korábbi programok visszafolyó forrásaiból és EFSI-többletből fedeznék. A módosított 7. cikk lehetővé tenné az InvestEU-garancia együttes alkalmazását az EFSI, az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz hiteleszköze és az InnovFin hitelkerete még fel nem használt kapacitásával. A Bizottság szerint a garanciaemelés és az örökölt eszközök kombinálása együtt mintegy 50 milliárd euró további köz- és magánberuházást mozgósíthat. Az új 10a. cikk a tagállami rész keretében InvestEU pénzügyi eszközt hozna létre, amelybe a tagállamok önkéntesen, akár euróstól eltérő pénznemben is hozzájárulhatnak. A végrehajtó partnerek fél éves helyett éves jelentést készítenének (28. cikk (4) bek.), a legfeljebb 100 000 eurós végső kedvezményezett ügyleteknél pedig a legtöbb teljesítménymutató jelentése elmaradna (28. cikk (2) bek.).

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

Az InvestEU-garanciát az Európai Beruházási Bank csoport és más végrehajtó partnerek, közvetve a pénzügyi közvetítők, így kereskedelmi bankok, lízingcégek és fejlesztési intézmények használják fel kkv-hitelek, kockázati tőke és garanciák nyújtására. A nagyobb garanciakeret bővítheti a kedvezményes feltételű vállalati finanszírozás kínálatát. A Bizottság becslése szerint az egyszerűsítések mintegy 350 millió euró megtakarítást hoznak a végrehajtó partnereknek, a közvetítőknek és a végső kedvezményezetteknek; az intézkedések egy része kifejezetten a kkv-kat szolgálja. A kis összegű hiteleknél a csökkenő adatszolgáltatás a kedvezményezett vállalkozások adminisztratív terhet is mérsékli.

Teendők és határidők

A javaslat elfogadásáig a hatályos InvestEU-szabályok alkalmazandók, közvetlen teendője a vállalkozásoknak nincs. A tagállami hozzájárulásokra vonatkozó, a helyreállítási és rezilienciaépítési eszközzel összefüggő lépéseket az indoklás szerint 2026 augusztusa előtt kell lezárni. A finanszírozást kereső vállalkozásoknak célszerű figyelemmel kísérniük, hogy hazai bankjuk vagy lízingpartnerük kínál-e InvestEU-garanciával támogatott terméket, és beruházási terveik ütemezésénél számolni az ilyen forrásokkal. A pénzügyi közvetítőknek érdemes felkészülniük arra, hogy a javaslat elfogadása esetén a kis összegű ügyletek adatszolgáltatási rendje egyszerűsödik, és ezt a belső nyilvántartási és ügyféltájékoztatási folyamataikban is érvényesíteniük kell. A garanciakeret bővülése a végrehajtó partnerekkel kötött új megállapodásokon keresztül, időbeli késéssel jelenhet meg a hazai termékkínálatban.

Több uniós garancia juthat a vállalati hitelekre

Az Európai Bizottság február 26-án azt javasolta, hogy az uniós InvestEU-program garanciakeretét 2,5 milliárd euróval növeljék, és egyszerűsítsék a jelentéstételt, ami mintegy 50 milliárd euró további beruházást mozgósíthat Európában.

Az InvestEU-garanciát nem közvetlenül a vállalkozások kapják: az Európai Beruházási Bank és más pénzügyi intézmények ennek segítségével nyújtanak kedvezőbb feltételű hitelt, garanciát vagy tőkebefektetést, gyakran a hazai bankokon és lízingcégeken keresztül. A nagyobb keret ezért közvetve bővítheti a kkv-k számára elérhető finanszírozást, különösen ott, ahol a vállalkozás nem rendelkezik elegendő biztosítékkal.

A javaslat azt is lehetővé tenné, hogy a korábbi uniós programok fel nem használt garanciáit az InvestEU-val együtt használják fel, a tagállamok pedig önkéntesen hozzájárulhatnának a programhoz.

Egyszerűsödne a jelentéstétel is: a legfeljebb százezer eurós ügyleteknél a kedvezményezetteknek jóval kevesebb adatot kellene szolgáltatniuk. A végrehajtó partnereknek féléves helyett elég lenne évente jelentést készíteniük. A javaslatot az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak még el kell fogadnia. A beruházást tervező vállalkozásoknak addig is érdemes megkérdezniük hitelező bankjukat vagy lízingpartnerüket, kínál-e uniós garanciával támogatott, kedvezőbb biztosítéki feltételű finanszírozási terméket.

Tiszta Iparért Megállapodás és cselekvési terv a megfizethető energiáért

2025. február 28.

Jogforrás és hatály

Az Európai Bizottság 2025. február 26-án mutatta be a Tiszta Iparért Megállapodásról (Clean Industrial Deal) szóló közleményét, valamint annak kulcselemeként a megfizethető energiáról szóló cselekvési tervet (COM(2025) 79). Mindkét dokumentum bizottsági közlemény, vagyis gazdaságpolitikai program, amely közvetlenül alkalmazandó jogi kötelezettséget nem keletkeztet a vállalkozások számára. A bennük bejelentett intézkedések – új állami támogatási keret, ipari dekarbonizációs gyorsító jogszabály, a közbeszerzési irányelvek felülvizsgálata, energiaadózási ajánlás – későbbi bizottsági javaslatok, illetve uniós és tagállami jogalkotás útján válhatnak kötelezővé. A közlemény ütemezése szerint a lépések 2025 első negyedévéől 2026 végéig követik egymást.

A szabályozás lényege

A Megállapodás hat pillérre épül: megfizethető és stabil energiaárak, vezető piacok, a tiszta átállás finanszírozásának gyorsítása, körforgásos gazdaság és erőforrás-biztonság, nemzetközi partnerségek, valamint készségek. A Bizottság több mint 100 milliárd euró mozgósítását célzó Ipari Dekarbonizációs Bankot javasol, amelynek forrásai az Innovációs Alap, a kibocsátáskereskedelmi rendszer egyes bevételei és az InvestEU felülvizsgálata. Új állami támogatási keret kidolgozását jelentette be, 2025 végére ipari dekarbonizációs gyorsító jogszabályt ígér a közbeszerzési fenntarthatósági és rezilienciakritériumokkal, továbbá önkéntes szén-intenzitási címkét, elsőként az acélra. A körforgásos gazdasági jogszabály 2026-ra várható. Az energia-cselekvési terv az energiaszámla mindhárom elemét – ellátási költség, hálózati díj, adók és illetékek – célozza; a Bizottság becslése szerint a megtakarítás 2025-ben mintegy 45 milliárd euró, 2030-ra évi 130, 2040-re évi 260 milliárd euró lehet.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A program elsősorban az energiaintenzív feldolgozóipart (acél, vegyipar, cement, alumínium), a tisztatechnológiai gyártókat és beszállítókat érinti, de az energiaköltségek csökkentésére irányuló elemek minden villamosenergia- és földgázfelhasználó vállalkozás számára relevánsak. A tervezett hosszú távú áramvásárlási megállapodások (PPA) és az Európai Beruházási Bank kísérleti garanciaeszközei a közepes ipari fogyasztók számára is elérhetőbbé tehetik a kiszámítható árú ellátást. A szén-intenzitási címke és a közbeszerzési fenntarthatósági kritériumok hosszabb távon versenyelőnyt adhatnak az alacsony kibocsátású termékeknek, ugyanakkor új adatszolgáltatási igényt támaszthatnak a beszállítói láncban. A pénzügyi hatás nagysága a későbbi jogi aktusok és a tagállami végrehajtás tartalmától függ.

Teendők és határidők

A közlemények azonnali kötelezettséget nem írnak elő. A vállalkozásoknak érdemes figyelemmel kísérniük az új állami támogatási keret tervezetét, amely a dekarbonizációs és tiszta technológiai beruházások tagállami támogathatóságát határozza meg, valamint a hálózati díjakról és az energiaadózásról szóló bizottsági ajánlásokat. Az energiaintenzív felhasználóknak célszerű áttekinteniük hosszú távú energiabeszerezési stratégiájukat és a PPA-konstrukciók lehetőségét. A tisztatechnológiai beruházást tervező cégeknek ajánlott felmérniük, hogy projektjeik illeszkedhetnek-e az Ipari Dekarbonizációs Bank, az Innovációs Alap vagy az InvestEU finanszírozási lehetőségeihez. A gyorsító jogszabály 2025 végére, a körforgásos gazdasági jogszabály 2026-ra tervezett javaslata a közbeszerzési piacon működő beszállítók számára lesz meghatározó. A Bizottság a hálózati díjakról szóló ajánlást 2025 második negyedévére, az energiaadózásról szóló ajánlást 2025 negyedik negyedévére ütemezte.

Olcsóbb energiát és zöldipari finanszírozást ígér Brüsszel

Az Európai Bizottság február 26-án bemutatta a Tiszta Iparért Megállapodást és a megfizethető energiáról szóló cselekvési tervet. A program az ipari energiaköltségek csökkentését és a dekarbonizációs beruházások finanszírozását célozza.

A Bizottság több mint 100 milliárd euró mozgósítására alkalmas Ipari Dekarbonizációs Bankot, új állami támogatási keretet és a zöld beruházások gyorsabb engedélyezését helyezte kilátásba. Az energia-cselekvési terv az áramszámla minden elemét – az ellátási költséget, a hálózati díjakat, valamint az adókat és illetékeket – érinti; a becslés szerint a megtakarítás 2025-ben mintegy 45 milliárd euró lehet, 2040-re pedig elérheti az évi 260 milliárd eurót.

A dokumentumok egyelőre szakpolitikai programok, közvetlen kötelezettséget nem jelentenek. A konkrét szabályok a következő hónapokban érkező bizottsági javaslatokból derülnek ki, köztük az ipari dekarbonizációs gyorsító jogszabályból, amely uniós preferenciát és fenntarthatósági szempontokat vinne a közbeszerzésekbe. A hálózati díjakról szóló bizottsági ajánlás már az év második negyedévében várható.

Az energiaintenzív cégeknek érdemes már most átgondolniuk hosszú távú energiabeszerezésüket, a zöld beruházást tervezőknek pedig a várható új támogatási és finanszírozási lehetőségeket. A tervezett lépések 2025 és 2026 folyamán, negyedévenként követik egymást, ezért a részletszabályokat érdemes folyamatosan figyelemmel kísérni.

A Bizottság 2025. évi munkaprogramja: egyszerűsítés, omnibuszcsomagok, visszavont javaslatok

2025. február 14.

Jogforrás és hatály

Az Európai Bizottság 2025. február 11-én fogadta el és tette közzé 2025. évi munkaprogramját „Együtt előre: egy merészebb, egyszerűbb és gyorsabb Unió” címmel (COM(2025) 45), mellékleteivel együtt. A munkaprogramot a végrehajtásról és az egyszerűsítésről szóló külön bizottsági közlemény kíséri. A munkaprogram nem jogszabály: a Bizottság éves politikai és jogalkotási tervét rögzíti, vagyis azt, hogy mely területeken terjeszt elő új javaslatokat, mely hatályos jogszabályokat vizsgál felül, és mely, még el nem fogadott javaslatait kívánja visszavonni. Közvetlen kötelezettséget a vállalkozások számára nem keletkeztet, de megmutatja, milyen uniós szabályozási változásokra kell felkészülni a következő időszakban.

A szabályozás lényege

A munkaprogram középpontjában az uniós szabályok egyszerűsítése és az adminisztratív terhek csökkentése áll: a Bizottság célja, hogy a vállalkozások adminisztratív terhei általánosan legalább 25 százalékkal, a kis- és középvállalkozások esetében legalább 35 százalékkal csökkenjenek. Ezt több, egyszerre több jogszabályt módosító omnibuszcsomaggal kívánja elérni. Az első, 2025 első negyedévére tervezett csomag a vállalati fenntarthatósági beszámolásról szóló (EU) 2022/2464 irányelvet, a taxonómiáról szóló (EU) 2020/852 rendeletet és a vállalati fenntarthatósági átvilágításról szóló (EU) 2024/1760 irányelvet érinti; egy második csomag a beruházások egyszerűsítését, egy harmadik, a második negyedévre tervezett csomag a „kis közepes piaci tőkeértékű vállalatok” új kategóriáját célozza. A munkaprogram egyes függőben lévő javaslatok visszavonását is bejelenti, köztük az e-hírközlési adatvédelmi (ePrivacy) rendeletjavaslatát és a mesterséges intelligenciára vonatkozó szerződésen kívüli polgári jogi felelősségi szabályokról szóló irányelvjavaslatát, mert elfogadásukról nem alakult ki egyetértés.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

Az egyszerűsítési célok elsősorban a fenntarthatósági jelentéstételre és átvilágításra kötelezett nagyvállalatokat, valamint – beszállítóként, adatszolgáltatóként – a kkv-kat érintik. Az omnibuszcsomagok jelentősen módosíthatják a már folyamatban lévő megfelelési projektek ütemezését és költségét. A visszavonások következtében az ePrivacy-irányelv és a magyar átültető szabályok változatlanul hatályban maradnak, a mesterséges intelligencia alkalmazásából eredő károk uniós szintű, külön felelősségi szabályozása pedig elmarad; a szoftverekre is kiterjedő termékfelelősségi szabályokat továbbra is az (EU) 2024/2853 irányelv adja. A konkrét gazdasági hatás a később benyújtandó javaslatok szövegétől függ. A munkaprogram emellett a pénzügyi szolgáltatási ágazatban a fenntarthatósággal kapcsolatos közzétételekről szóló (EU) 2019/2088 rendelet módosítását 2025 harmadik negyedévére ütemezi, ami a pénzügyi szolgáltatókat és ügyfeleiket érinti.

Teendők és határidők

A munkaprogram azonnali teendőt nem ír elő. A CSRD és a CSDDD hatálya alá eső, illetve arra készülő vállalkozásoknak célszerű az első omnibuszcsomag benyújtásáig a felkészülési lépéseket úgy ütemezni, hogy azok a várható módosításokhoz igazíthatók legyenek, a hatályos kötelezettségeket azonban addig is teljesíteni kell. Az MI-rendszereket fejlesztő vagy alkalmazó cégeknek felelősségi kockázataikat a hatályos nemzeti polgári jogi szabályok és az új termékfelelősségi irányelv alapján kell felmérniük. Az adatkezelési és elektronikus hírközlési megfelelést a hatályos szabályok szerint kell fenntartani. A munkaprogram mellékleteiben szereplő tervezett javaslatok negyedéves ütemezését érdemes ágazati szempontból áttekinteni.

Brüsszel negyedével csökkentené a cégek adminisztratív terheit

Az Európai Bizottság február 11-én bemutatott 2025. évi munkaprogramja az egyszerűsítést állítja középpontba. A kkv-k terhei legalább 35 százalékkal csökkennének, egyes függő javaslatokat pedig visszavonnak.

A Bizottság úgynevezett omnibuszcsomagokkal, egyszerre több jogszabály módosításával kívánja elérni, hogy a vállalkozások adminisztratív terhei legalább negyedével, a kis- és középvállalkozásoké legalább 35 százalékkal mérséklődjenek. Az első csomag már az év első negyedében a fenntarthatósági jelentéstételi, a taxonómiai és az átvilágítási szabályokat érinti. Egy második csomag a beruházások egyszerűsítését, egy harmadik pedig a kisebb közepes vállalatok új kategóriájának bevezetését célozza.

A munkaprogram visszavonásra jelölte többek között a mesterséges intelligencia okozta károkra vonatkozó felelősségi irányelv és az ePrivacy-rendelet javaslatát, mivel azokról nem született egyetértés. Így a hatályos adatvédelmi és felelősségi szabályok maradnak irányadók.

A munkaprogram önmagában nem változtat a kötelezettségeken. A fenntarthatósági jelentésre készülő cégeknek érdemes rugalmasan ütemezniük a felkészülést, és figyelniük a hamarosan érkező konkrét javaslatokat. A pénzügyi szolgáltatók számára a fenntarthatósági közzétételi rendelet módosítása is napirendre kerül az év harmadik negyedében.

Az EU 16. szankciós csomagja: alumíniumtilalom, új kiviteli korlátozások, kikötők

2025. február 27.

Jogforrás és hatály

A Tanács 2025. február 24-én, az ukrajnai háború harmadik évfordulóján fogadta el a 16. szankciós csomagot. Gazdasági elemeit a Tanács (EU) 2025/395 rendelete tartalmazza, amely az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 833/2014/EU rendeletet módosítja, a (KKBP) 2025/394 határozattal összhangban. A rendelet 2. cikke szerint az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő napon lép hatályba, teljes egészében kötelező és valamennyi tagállamban közvetlenül alkalmazandó. A mellékletekben jegyzékbe vett kikötőkre és repülőterekre vonatkozó tilalmak alkalmazásának kezdőnapja 2025. február 25. A csomag a személyi és vagyoni szankciókat is bővíti.

A szabályozás lényege

A Bizottság tájékoztatása szerint a csomag 48 természetes személyt és 35 szervezetet listáz, 74 további hajót vesz jegyzékbe (ezzel 153-ra nő a listázott hajók száma), és 53 új vállalatot – közülük 34 harmadik országbelit – vesz fel a kiviteli korlátozások alá eső végfelhasználók jegyzékébe (833/2014/EU rendelet IV. melléklet). A 3i. cikk és a XXI. melléklet módosítása a 7601 KN-kód alá tartozó megmunkálatlan alumínium behozatalát is tiltja; az átállást 12 hónapra 275 000 tonnás kvóta könnyíti. Bővül a 3k. cikk szerinti kiviteli tilalom (XXIII. melléklet), például klorátokra, perklorátokra és krómvegyületekre, a II. melléklet pedig az olaj- és gázfeltáráshoz használt szoftvereket veszi fel; e szoftvereknél a 2025. február 25. előtt kötött szerződések 2025. május 26-ig teljesíthetők. Az 5ae. cikk és a XLVII. melléklet egyes orosz kikötőkre (pl. Ust-Luga, Primorsk) és repülőterekre (pl. Vnukovo) tranzakciós tilalmat ír elő. A 3l. cikk (1b) bekezdése megtiltja, hogy legalább 25 százalékban orosz tulajdonú uniós szervezet közúti árufuvarozói engedélyt kapjon, illetve hogy a már működő fuvarozókban az orosz részesedés 25 százalék fölé emelkedjen. Hárommal bővül az orosz SPFS-üzenetküldő rendszert használó harmadik országbeli bankokra vonatkozó tranzakciós tilalom.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

Közvetlenül érintettek a vegyi anyagokat, fém- és üvegtermékeket, CNC-gépekhez kapcsolódó szoftvert vagy olaj- és gázipari szoftvert értékesítő exportőrök, az alumíniumot importáló és feldolgozó cégek, a logisztikai és fuvarozó vállalkozások, valamint a harmadik országbeli partnerekkel dolgozó kereskedők, mert a IV. mellékletbe felvett szervezetek jelentős része nem orosz illetőségű. A tilalmak megszegése Magyarországon büntetőjogi és közigazgatási következményekkel járhat, a szerződések teljesítése pedig jogszerűen megtagadható vagy lehetetlenné válhat. A 13 további pénzügyi intézményre kiterjesztett üzenetküldési tilalom és az SPFS-hez kapcsolódó tranzakciós tilalom az orosz érdekeltségű partnerekkel folytatott fizetési forgalmat is tovább nehezíti.

Teendők és határidők

Az exportőröknek haladéktalanul felül kell vizsgálniuk termékeik KN-besorolását a módosított mellékletek szerint, és frissíteniük kell partnerszűrésüket az új IV. melléklet szerinti és a listázott személyek alapján. Az olaj- és gázipari szoftverekre vonatkozó, korábban kötött szerződéseket 2025. május 26-ig le kell zárni. Az alumíniumbeszerzőknek a származást ellenőrizniük kell, a fuvarozóknak tulajdonosi szerkezetüket kell áttekinteniük. A harmadik országokba irányuló szállításoknál a végfelhasználói nyilatkozatok és a szerződéses szankciós záradékok áttekintése is indokolt.

Alumíniumtilalom és újabb exportkorlátozások: itt a 16. szankciós csomag

Február 24-én elfogadták az Oroszország elleni 16. uniós szankciós csomagot. Tilos lesz az orosz elsődleges alumínium behozatala, bővülnek a kiviteli tilalmak és a partnerszűrési listák.

A csomag 48 személyt és 35 szervezetet szankcionál, 74 újabb árnyékflottás hajót vesz jegyzékbe, és 53 újabb céget – köztük 34 harmadik országbelit – helyez a katonai végfelhasználók listájára. Az orosz megmunkálatlan alumínium behozatala tilossá válik, az átmenetet egyéves, 275 ezer tonnás kvóta segíti. Új kiviteli tilalom vonatkozik egyes vegyi anyagokra, krómvegyületekre és az olaj- és gázfeltárási szoftverekre. Tilalom alá kerülnek a CNC-gépekhez kapcsolódó szoftverek és egyes játékvezérlők is.

Tranzakciós tilalom alá kerül több orosz kikötő és repülőtér, és legfeljebb 25 százalék lehet az orosz tulajdon az unióban közúti árufuvarozást végző cégekben. Bővül az orosz SPFS-rendszert használó bankokkal szembeni tranzakciós tilalom is. Tizenhárom további pénzügyi intézet esik ki a speciális pénzügyi üzenetküldési szolgáltatásokból.

Az exportőröknek most kell átnézniük vámtarifa-besorolásait és partnerlistáikat. Az olaj- és gázipari szoftverekre korábban kötött szerződéseket május 26-ig lehet teljesíteni. Az alumíniumot beszerző cégeknek a származási igazolásokat, a fuvarozóknak pedig a tulajdonosi szerkezetüket is ellenőrizniük kell.

Hatályba lépett az új uniós csomagolási rendelet (PPWR)

2025. február 13.

Jogforrás és hatály

Az Európai Parlament és a Tanács a csomagolásról és a csomagolási hulladékról, az (EU) 2019/1020 rendelet és az (EU) 2019/904 irányelv módosításáról, valamint a 94/62/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló (EU) 2025/40 rendeletét 2024. december 19-én fogadta el, és azt az Európai Unió Hivatalos Lapjában 2025. január 22-én hirdették ki. A rendelet 71. cikke szerint a kihirdetést követő huszadik napon, 2025. február 11-én lépett hatályba, rendelkezéseit főszabályként 2026. augusztus 12-től kell alkalmazni, a 67. cikk (5) bekezdését 2029. február 12-től. Rendeletként közvetlenül alkalmazandó, és az eddigi irányelvi szabályozást felváltva egységes uniós követelményeket állapít meg a csomagolás teljes életciklusára.

A szabályozás lényege

A 6. cikk (1) bekezdése szerint minden forgalomba hozott csomagolásnak újrafeldolgozhatónak kell lennie; az újrafeldolgozásra tervezés követelménye 2030. január 1-jétől, a nagy léptékű újrafeldolgozás feltétele 2035. január 1-jétől alkalmazandó, és a 70 százalékos teljesítményfokozatot el nem érő csomagolás műszakilag nem újrafeldolgozhatónak minősül. A 7. cikk a műanyag csomagolásokra 2030-tól és 2040-től minimális újrafeldolgozott tartalmat ír elő. 2026. augusztus 12-től nem hozható forgalomba olyan élelmiszerrel érintkező csomagolás, amely a határértéket meghaladó PFA-anyagot tartalmaz. A 10. cikk alapján 2030. január 1-jéig a csomagolás tömegét és térfogatát a funkcióhoz szükséges minimumra kell csökkenteni, a gyűjtő-, szállítási és e-kereskedelmi csomagolásban az üres tér aránya legfeljebb 50 százalék lehet. 2030-tól a szállítási csomagolások legalább 40 százalékanak újrahasználatúnak kell lennie, az ugyanazon tagállamon belül más gazdasági szereplőnek történő szállításnál pedig az érintett szállítási csomagolásnak újrahasználati rendszerben újrahasználatúnak kell lennie; emellett az V. mellékletben felsorolt csomagolásformák nem hozhatók forgalomba. A 12. cikk szerint harmonizált címkézés 2028. augusztus 12-től kötelező.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A rendelet a csomagolást előállító, importáló, töltő és forgalmazó vállalkozásokat, az e-kereskedőket, a logisztikai szolgáltatókat és az élelmiszer-ipari cégeket érinti. Az újrafeldolgozhatósági és újrafeldolgozott tartalmi követelmények anyag- és technológiaváltást, a műszaki dokumentáció (VII. melléklet) pedig új megfelelőségigazolási terhet jelent. A hazai kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerrel összefüggő díjterhek a csomagolás minőségétől függően változhatnak. A 2026-tól alkalmazandó PFA-tilalom különösen az élelmiszer-csomagolóanyagokat gyártó és felhasználó cégeket érinti, mert a megfelelést műszaki dokumentációban kell igazolni, a vegyianyag-gyártóknak pedig kérésre igazolást kell adniuk a fluortartalomról. Az újrahasználati célok a rakodólapokat, dobozokat, rekeszeket és rakodólap-fóliát használó szállítmányozási és ellátási láncokat is átalakíthatják.

Teendők és határidők

A 2026. augusztus 12-i általános alkalmazásig a vállalkozásoknak fel kell mérniük csomagolásaik anyagösszetételét, PFA-tartalmát és újrafeldolgozhatóságát, és meg kell kezdeniük a VII. melléklet szerinti műszaki dokumentáció összeállítását. Az élelmiszer-csomagolásoknál a beszállítóktól igazolást kell kérni a fluortartalomról. A 2028-as címkézési, valamint a 2030-as újrafeldolgozhatósági, minimalizálási és újrahasználati határidőkre már most célszerű beruházási ütemtervet készíteni. Az innovatív, az újrafeldolgozhatósági követelményeknek még meg nem felelő csomagolás 2030-tól a forgalomba hozatal évének végétől legfeljebb öt évig forgalmazható.

Február 11-én hatályba lépett az új uniós csomagolási rendelet

Február 11-én hatályba lépett az uniós csomagolási rendelet, amelyet 2026. augusztus 12-től kell alkalmazni. A következő években fokozatosan kötelezővé válik az újrafeldolgozhatóság, a csomagolás minimalizálása és az egységes címkézés.

Az új rendelet szerint 2030-tól minden csomagolásnak újrafeldolgozásra tervezettnek kell lennie, a műanyag csomagolásoknak pedig meghatározott arányban újrafeldolgozott anyagot kell tartalmazniuk. 2026 augusztusától tilos lesz a meghatározott határérték feletti PFA-anyagot tartalmazó élelmiszer-csomagolás, 2028 augusztusától pedig kötelező az egységes címke.

Az e-kereskedőknek és a logisztikai cégeknek is fel kell készülniük: a szállítási és webshop-csomagolásban legfeljebb 50 százalék lehet az üres tér, a szállítási csomagolások 40 százalékának pedig 2030-tól újrahasználhatónak kell lennie. Az ugyanazon országon belül másik cégnek történő szállításnál a szállítási csomagolásnak újrahasználhatónak kell lennie.

A csomagolást gyártó vagy forgalmazó cégeknek érdemes már most felmérniük csomagolásaikat, és bekérniük a beszállítói igazolásokat. A megfelelést műszaki dokumentációval kell igazolni, ezért a beszállítóktól – különösen az élelmiszerrel érintkező anyagok fluortartalmáról – időben igazolást kell kérni. A 2030-as követelményekhez szükséges anyag- és formaváltás beruházási ütemtervet igényel.

Nehézgépjárművek CO₂-tanúsítása: hidrogénes és új technológiájú járművek a VECTO-rendszerben

2025. február 24.

Jogforrás és hatály

Az Európai Unió Hivatalos Lapjában 2025. február 20-án kihirdették a Bizottság (EU) 2025/258 rendeletét (2025. február 7.), amely a közepes és nehéz tehergépjárművek és nehéz autóbuszok CO₂-kibocsátásának és tüzelőanyag-fogyasztásának meghatározásáról szóló (EU) 2017/2400 rendeletet, valamint az 582/2011/EU rendeletet módosítja, különösen a hidrogénnel és más új technológiákkal működő járművek bevezetése érdekében. A 3. cikk szerint a rendelet a kihirdetést követő huszadik napon lép hatályba, és 2026. január 1-jétől kell alkalmazni. A X. melléklet 21. pontját 2025. március 1-jétől kell alkalmazni, a gyártó kérésére pedig 2025. március 12-től már a módosított szabályok is választhatók. Rendeletként teljes egészében kötelező és valamennyi tagállamban közvetlenül alkalmazandó, így külön hazai átültetést nem igényel.

A szabályozás lényege

A rendelet az (EU) 2017/2400 rendelet szerinti tanúsítási és szimulációs rendszert (VECTO szimulációs eszköz) kiterjeszti a hidrogénüzemű, köztük a tüzelőanyagcellás járművekre. Új fogalmakat vezet be, például a hidrogén-hatósugarat, vagyis a felhasználható hidrogénmennyiséggel megtehető távolságot, és a tüzelőanyagcella-rendszer vizsgálatához új mérési adatköröket – tüzelőanyag-, levegő- és hűtőfolyadék-áramot, nyomásértékeket – határoz meg az Xb. mellékletben. Pontosítja egyes alkatrészek, így a tengelycsonkok súrlódásinyomaték-veszteségének mérését; a hitelesítés helyett standard veszteségértékek is alkalmazhatók, és a gyártónak legalább két évente vizsgálnia kell a tengelycsonkcsaládokat. Módosul az új járművek CO₂-kibocsátásának ellenőrzési vizsgálati eljárása (Xa. melléklet), és bővülnek a fedélzeti fogyasztásmérő eszköz adatrögzítési követelményei. A 3. cikk szerint 2025. március 12-től a jóváhagyó hatóságok nem utasíthatják el az alkatrészek módosított szabályok szerinti tanúsítását, és a tagállamok nem tilthatják meg a megfelelő új járművek nyilvántartásba vételét és forgalomba helyezését, ha a gyártó ezt kéri.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

Közvetlenül érintettek a nehézgépjármű- és autóbuszgyártók, a felépítménygyártók, valamint a motor-, erőátviteli, tengely- és tüzelőanyagcella-alkatrészeket gyártó beszállítók, amelyeknek alkatrészeik CO₂-tulajdonságait tanúsíttatniuk kell. A hidrogénes járművek bevonása lehetővé teszi, hogy ezek kibocsátási értékei hivatalosan is megjelenjenek, ami a gyártók flottaszintű CO₂-céljainak teljesítését és a kibocsátásfüggő díjak megállapítását is befolyásolhatja. A flottaüzemeltetők közvetetten érintettek, mivel a tanúsított adatok a beszerzési döntések alapjául szolgálnak.

Teendők és határidők

A gyártóknak és beszállítóknak 2026. január 1-jéig át kell állniuk a módosított tanúsítási és vizsgálati eljárásokra, a X. melléklet 21. pontjára vonatkozóan már 2025. március 1-jétől. Aki korábban kívánja alkalmazni az új szabályokat, 2025. március 12-től kérheti a módosított rendelet szerinti tanúsítást. A beszállítóknak célszerű áttekinteniük, hogy a tengelycsonkoknál a hitelesítés vagy a standard súrlódási veszteségek alkalmazása kedvezőbb-e, és a tanúsított tengelycsonkcsaládoknál legalább két évenkénti vizsgálatot kell ütemezniük. A hidrogénüzemű járművek gyártóinak elő kell készíteniük a tüzelőanyagcella-rendszer vizsgálatához szükséges új mérési adatokat. A flottaüzemeltetőknek beszerzéseiknél érdemes figyelembe venniük, hogy a hidrogénes járművek tanúsított CO₂-adatai a módosított szabályok alkalmazásától állnak rendelkezésre.

Hidrogénes teherautók is bekerülnek az uniós CO2-tanúsításba

Február 20-án megjelent az uniós nehézgépjármű CO2-tanúsítási szabályok módosítása. Az egységes rendszer ezentúl kiterjed a hidrogénnel és más új technológiával működő teherautókra és autóbuszokra is.

A teherautók és autóbuszok CO2-kibocsátását az unióban egységes szimulációs eszközzel kell meghatározni. Az új szabályok ezt a módszert a hidrogénüzemű, köztük tüzelőanyagcellás járművekre is alkalmazhatóvá teszik, és új mérési szabályokat vezetnek be egyes alkatrészekre, például a tengelyekre. A tengelycsonkoknál a gyártók a hitelesítés helyett szabványos súrlódási veszteségértékeket is használhatnak.

A módosítás 2026. január 1-jétől kötelező, egy melléklet egy pontja azonban már 2025. március 1-jétől alkalmazandó. Március 12-től a gyártók kérésére már az új szabályok szerint is tanúsíthatók az alkatrészek, és forgalomba helyezhetők a megfelelő járművek. Rendeletéről lévén szó, a szabályok külön hazai átültetés nélkül, közvetlenül alkalmazandók valamennyi tagállamban.

A jármű- és alkatrészgyártóknak, valamint beszállítóiknak érdemes időben felülvizsgálniuk tanúsítási dokumentációjukat. A fuvarozók a tanúsított adatok alapján pontosabban összehasonlíthatják a különböző hajtású járműveket. A hidrogénes járművek gyártóinak a tüzelőanyagcella-rendszer vizsgálatához új mérési adatokat kell előállítaniuk. A tanúsított tengelycsonkcsaládokat legalább kétevente újra kell vizsgálni.

USA: IEEPA-alapú pótvámok Kanadára, Mexikóra és Kínára, a kanadai és mexikói vámok felfüggesztésével

2025. február 10.

Jogforrás és hatály

Az Egyesült Államok elnöke 2025. február 1-jén a nemzetközi gazdasági szükséghelyzeti hatáskörökről szóló törvény (International Emergency Economic Powers Act, IEEPA) alapján három végrehajtási rendeletet írt alá: a 14193. számú rendelet Kanadát, a 14194. számú Mexikót, a 14195. számú a Kínai Népköztársaságot érinti. A rendeletek a Federal Register 2025. február 7-i számában jelentek meg (90 FR 9113, 9117, illetve 9121). A pótvámok eredetileg 2025. február 4-én, keleti parti idő szerint 0 óra 1 perctől lettek volna alkalmazandók. A 2025. február 3-án aláírt 14197. és 14198. számú rendelet a kanadai és a mexikói vámok alkalmazását 2025. március 4-ig felfüggesztette, a kínai pótvám február 4-én életbe lépett.

A szabályozás lényege

A 14193. rendelet 2. szakasz (a) pontja a kanadai termékekre 25%-os kiegészítő értékávót ír elő, a (b) pont szerint az energiahordozókra és energiaforrásokra a pótvám 10%. A mexikói termékekre a 14194. rendelet 2. szakasz (a) pontja 25%-os, a kínai – a hongkongi termékeket is magában foglaló – körre a 14195. rendelet 2. szakasz (a) pontja 10%-os pótvámot állapít meg. A pótvámok minden egyéb vámon és díjon felül fizetendők, vámviisszatérítés (drawback) nem vehető igénybe, és a rendeletek a kis értékű küldemények vámmentességét (de minimis, 19 U.S.C. 1321) is kizárták. A kínai rendelet e rendelkezését a február 5-én aláírt módosító végrehajtási rendelet úgy módosította, hogy a vámmentesség addig marad elérhető, amíg a kereskedelmi miniszter nem értesíti az elnököt a vámbeszedési rendszerek készenlétéről. Mindhárom rendelet megtorlási záradékot tartalmaz: ellenintézkedés esetén az elnök a vámokat emelheti vagy kiterjesztheti. Kína február 4-én bejelentette, hogy február 10-től 15%-os vámot vet ki az amerikai szénre és cseppfolyósított földgázra, 10%-ot a nyersolajra, a mezőgazdasági gépekre, egyes nagy hengerűrtartalmú járművekre és a pickupokra, továbbá szigorítja öt nyersanyag (volfrám, tellúr, bizmut, molibdén, indium) exportját.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A pótvámokat az amerikai importőrök fizetik, a magyar vállalkozásokat elsősorban közvetetten érinthetik: azokat, amelyek mexikói, kanadai vagy kínai gyártóegységen keresztül szállítanak az Egyesült Államokba, illetve amelyek ilyen termelők beszállítói. A vámtéher áthárítása, a rendelésállomány esetleges csökkenése és a szállítási útvonalak átszervezése árrés- és volumenkockázatot jelenthet. A megtorlási záradékok és a kínai ellenlépések az eskaláció lehetőségét jelzik, a kanadai és mexikói vámok felfüggesztése pedig csupán ideiglenes, ami a beruházási és értékesítési tervezés bizonytalanságát növeli.

Teendők és határidők

Az érintett ellátási láncban működő vállalkozásoknak célszerű felmérniük, mely termékeik minősülnek az amerikai importnál kanadai, mexikói vagy kínai származásúnak, mivel a rendeletek külön származási szabályt nem állapítanak meg. Indokolt áttekinteni a szállítási és árképzési szerződések vám- és költségáthárítási, árfelülvizsgálati és vis maior kikötéseit. A kanadai és a mexikói pótvám a felfüggesztés szerint 2025. március 4-én 0 óra 1 perctől alkalmazandó, ha addig nem születik újabb döntés; a 14197. és 14198. rendelet ugyanakkor visszavonta a szállítás alatt lévő árukra vonatkozó kivételt. A Kínából induló kis értékű küldeményeket érintően a kereskedelmi miniszter értesítését is figyelemmel kell kísérni.

Amerikai pótvámok: Kínára életbe léptek, Kanadára és Mexikóra elhalasztották

Február 4-től 10%-os amerikai pótvám terheli a kínai termékeket, a Kanadára és Mexikóra kivetett 25%-os vámot március 4-ig felfüggesztették. A magyar beszállítók közvetetten lehetnek érintettek.

Az amerikai elnök február 1-jén rendkívüli gazdasági hatáskörére hivatkozva pótvámokat rendelt el: a kanadai és mexikói termékekre 25%-ot, a kanadai energiahordozókra 10%-ot, a kínai termékekre 10%-ot. A pótvám a meglévő vámokon felül fizetendő, és vámvisszatérítés nem kérhető. A Kínából érkező kis értékű küldemények vámmentessége egyelőre megmaradt.

A kínai vám február 4-én életbe lépett, Kína pedig február 10-től többek között amerikai szénre, földgázra, nyersolajra és mezőgazdasági gépekre vet ki ellenvámot. A kanadai és mexikói váموkat február 3-án egy hónapra felfüggesztették, a március 4-i időpont azonban fennmaradt.

A vámot az amerikai importőr fizeti, ám a mexikói, kanadai vagy kínai üzemeken keresztül az Egyesült Államokba szállító, illetve ilyen gyártóknak beszállító magyar cégek a megrendelések és az árak alakulásán keresztül érintettek lehetnek. Érdemes áttekinteni a termékek származását, a szerződések vám- és árkikötéseit, és folyamatosan figyelni a március eleji fejleményeket, mert a rendeletek szerint ellenlépés esetén a vámok tovább emelhetők.

USA: 25%-os acél- és alumíniumvám, megszűnő uniós megállapodások és kizárások

2025. február 19.

Jogforrás és hatály

Az Egyesült Államok elnöke 2025. február 10-én az 1962. évi kereskedelem bővítési törvény (Trade Expansion Act) 232. szakasza alapján két proklamációt írt alá: a 10895. számú proklamáció az alumínium, a 10896. számú az acél importját szabályozza. A proklamációk a Federal Register 2025. február 18-i számában jelentek meg (90 FR 9807, illetve 90 FR 9817). Rendelkezéseik túlnyomó része 2025. március 12-én, keleti parti idő szerint 0 óra 1 perckor lép hatályba. A proklamációk a 2018 óta alkalmazott 9704., 9705. és 9980. számú proklamációt módosítják, és hatálytalanítják az országokkal – köztük az Európai Unióval (10327., 10328., 10690. és 10691. proklamáció) – kötött alternatív megállapodásokat.

A szabályozás lényege

Az alumíniumproklamáció 2. pontja a kiegészítő érték vámot 10%-ról 25%-ra emeli, az 1. pont 2025. március 12-i hatállyal megszünteti többek között Kanada, Mexikó, az Egyesült Királyság és az EU kedvezményes elbánását. Az acélproklamáció 1. pontja szerint ugyanettől a naptól az EU-ra vonatkozó vámkontingens-megállapodás is hatályát veszti, így az uniós acél és acéltermék a 25%-os vám alá esik. Mindkét proklamáció kiterjeszti a vámot az I. mellékletben felsorolt származtatott termékekre; ha ezek a 73., illetve a 76. áruféjezeten kívül esnek, a vámot csak az acél- vagy alumíniumtartalom után kell megfizetni, a vám pedig nem terheli azt a más országban feldolgozott terméket, amelynek acélját az Egyesült Államokban olvasztották és öntötték („melted and poured”), illetve amelynek alumíniumát ott kohósították és öntötték („smelted and cast”). Az acélproklamáció 7. pontja szerint új termékkizárási kérelem 2025. február 10-én 23 óra 59 perc után nem fogadható be, a megadott kizárások lejáratukig vagy a kizárt mennyiség behozataláig maradnak hatályban, az általános kizárások március 12-én megszűnnek. A kereskedelmi miniszter 90 napon belül eljárást hoz létre további származtatott termékek felvételére, vámviisszatérítés nem igényelhető, a téves besorolást a vámhatóság a legmagasabb bírsággal sújta.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

Közvetlenül érintettek az Egyesült Államokba acél- és alumíniumterméket, valamint acél- vagy alumíniumtartalmú származtatott terméket exportáló magyar gyártók, illetve amerikai vevők, amelyeknél a vámtéher nő. Az uniós kontingens és a kizárások megszűnése miatt a korábban vámentesen szállított mennyiségek is vám alá kerülnek. Közvetett hatásként az amerikai piacról kiszoruló harmadik országbeli kínálat az európai piacon növelheti az árversenyt, amire uniós válaszlépések is várhatók. A 25%-os vám a meglévő árresek mellett jelentősen ronthatja az uniós termékek árversenyképességét az amerikai piacon, különösen ott, ahol a vevő a vámterhet szerződés alapján áthárítja.

Teendők és határidők

Az exportőröknek a 2025. március 12-i hatálybalépés előtt célszerű felmérniük, mely termékeik esnek a proklamációk hatálya alá, és mekkora azok acél-, illetve alumíniumtartalma, mert a vámhatóság részére ezt az importőrnek igazolnia kell. Indokolt áttekinteni a szállítási szerződések árképzési, vámviselési és árfelülvizsgálati kikötéseit, valamint egyeztetni az amerikai vevőkkel a költségmegosztásról. A korábban megadott termékkizárások lejáratát és a kizárt mennyiségeket nyomon kell követni, a származtatott termékek bővítésére irányuló eljárás kialakítását pedig figyelemmel kell kísérni.

Március 12-től 25%-os amerikai vám az uniós acélra és alumíniumra

Az Egyesült Államok megszünteti az uniós acél- és alumíniumtermékek kedvezményes elbánását, és a vámot a származtatott termékekre is kiterjeszti. Az exportőröknek március 12-ig érdemes felkészülniük.

Az amerikai elnök február 10-én aláírt két proklamációja szerint március 12-től minden országból, így az Európai Unióból érkező acél és alumínium is 25%-os vám alá esik. Az alumínium vámja 10%-ról emelkedik, az EU-val kötött kontingens-megállapodás megszűnik.

A vám az acél- vagy alumíniumtartalmú származtatott termékek egy részére is kiterjed: ezeknél a fém tartalom értéke után kell fizetni. Új termékkizárást már nem lehet kérni, a meglévő kizárások lejáratukkal, az általános kizárások március 12-én megszűnnek, a téves vámbesorolást pedig szigorúan bírságolják. Mentese viszont az a termék, amelynek fémét az Egyesült Államokban olvasztották és öntötték.

Az amerikai piacra szállító magyar gyártóknak érdemes most felmérniük, mely termékeik érintettek, és mekkora azokban a fémtartalom, valamint egyeztetniük vevőikkel a vámteher viseléséről. Számolni kell azzal is, hogy az amerikai piacról kiszoruló áru az európai piacon erősítheti az árversenyt. A korábban megadott kizárások lejáratát is érdemes most ellenőrizni.

USA: elnöki memorandum a kölcsönös (reciprok) vámokról, az áfa kereskedelmi akadályként kezelésével

2025. február 17.

Jogforrás és hatály

Az Egyesült Államok elnöke 2025. február 13-án „Reciprocal Trade and Tariffs” címmel memorandumot adott ki a pénzügyminiszter, a kereskedelmi miniszter, a belbiztonsági miniszter, a költségvetési hivatal (OMB) igazgatója, az amerikai kereskedelmi képviselő (USTR) és az elnök gazdaságpolitikai, illetve kereskedelmi tanácsadói részére. A memorandum nem állapít meg közvetlenül vámot, hanem a kölcsönös vámok meghatározását előkészítő vizsgálatokat rendel el. Szövegét az elnöki dokumentumok hivatalos gyűjteménye közölte, az 5. szakasz szerint a USTR gondoskodik a Federal Registerben való közzétételéről. A memorandum a 2025. január 20-i „America First Trade Policy” memorandumra épül.

A szabályozás lényege

A memorandum 2. szakasza „Fair and Reciprocal Plan” néven azt a politikát rögzíti, hogy az Egyesült Államok minden kereskedelmi partnerével szemben meghatározza a kölcsönös vám megfelelőjét. A vizsgálat öt tényezőre terjed ki: a partner által az amerikai termékekre kivetett vámokra; a tisztességtelen vagy diszkriminatív adókra, kifejezetten ideértve a hozzáadottérték-adót és az amerikai vállalkozásokat érintő extraterritoriális adókat; a nem vámjellegű akadályokra, például a támogatásokra és a terhes szabályozásra; az árfolyam-politikára, a bérek mesterséges visszafogására és más merkantilista gyakorlatokra; valamint minden egyéb, a USTR megítélése szerint a piacra jutást tisztességtelenül korlátozó gyakorlatra. A memorandum szerint a hátrányos intézkedéseket elnevezésüktől és írásbeli formájuktól függetlenül figyelembe kell venni. A 3. szakasz (a) pontja alapján a kereskedelmi miniszter és a USTR az „America First” memorandum szerinti jelentések után megindítja a szükséges vizsgálatokat, és partnerenként javaslatot tesz a jogorvoslatra; erre a memorandum határidőt nem szab. A (b) pont szerint az OMB 180 napon belül értékeli a költségvetési hatásokat. A 4. szakasz a nem vámjellegű akadály fogalmába egyebek mellett az egészségügyi és növény-egészségügyi intézkedéseket, a műszaki akadályokat, a közbeszerzést, az exporttámogatásokat és a digitális kereskedelmi akadályokat is beleérti.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A memorandum az Egyesült Államokba exportáló valamennyi magyar vállalkozás számára kockázatot jelez, mert az uniós áfa és a tagállami szabályozás „kereskedelmi akadályként” való értékelése az uniós importra kivetett, országonként meghatározott pótvámokhoz vezethet. Az intézkedések mértéke és ütemezése a memorandum alapján még nem ismert, ez a hosszabb távú szerződéses és beruházási döntések bizonytalanságát növeli. A nem vámjellegű akadályok tág fogalma miatt az uniós termékszabályozás, a közbeszerzési szabályok és a digitális szolgáltatásokat érintő adók is a vizsgálat tárgyává válhatnak, így nemcsak az áruexportőrök, hanem az amerikai ügyfeleknek szolgáltatást nyújtó vállalkozások is érintettek lehetnek.

Teendők és határidők

A memorandum közvetlen kötelezettséget nem keletkeztet, a vállalkozásoknak ugyanakkor célszerű felmérniük amerikai exportjuk volumenét és árrésének vámérzékenységét, valamint áttekinteni a hosszú távú szállítási szerződések árfelülvizsgálati és költségáthárítási kikötéseit. Figyelemmel kell kísérni a kereskedelmi minisztérium és a USTR által indított vizsgálatokat, illetve az uniós válaszlépésekről szóló bejelentéseket. Indokolt forгатókönyveket készíteni arra az esetre, ha az amerikai importot az uniós termékekre is kiterjedő pótvám terheli, és megvizsgálni a piaci diverzifikáció, valamint az amerikai partnerekkel történő költségmegosztás lehetőségeit.

Kölcsönös vámok: az USA az uniós áfát is akadálynak tekintheti

Az amerikai elnök február 13-i memoranduma alapján országonként vizsgálják a kereskedelmi partnerek vámjait és adóit. A vizsgálat kifejezetten kiterjed az áfára, ami az uniós exportőrökre is kockázatot jelent.

Az Egyesült Államok minden kereskedelmi partnerével szemben „kölcsönös” vámot kíván meghatározni. Ennek alapja nemcsak a partner váma lesz, hanem az általa alkalmazott hozzáadottérték-adó, a támogatások, a szabályozási terhek, az árfolyam-politika és minden más, a piacra jutást korlátozó gyakorlat is.

A memorandum egyelőre nem vezet be vámot, hanem vizsgálatokat rendel el a kereskedelmi minisztérium és a kereskedelmi képviselő számára. Konkrét határidőt nem szab, így a pótvámok mértéke és időpontja még nem ismert. A nem vámjellegű akadályok közé a memorandum a közbeszerzést, a műszaki előírásokat és a digitális kereskedelmet érintő szabályokat is besorolja.

Az amerikai piacra szállító magyar cégeknek érdemes felmérniük, mennyire érzékeny árrésük egy esetleges vámra, és milyen lehetőséget adnak szerződéseik az árak felülvizsgálatára. Az amerikai vizsgálatokat és az uniós reakciókat a következő hetekben különösen figyelni kell. Hasznos lehet előre végiggondolni, milyen más piacok vehetnék át az esetleg kieső amerikai megrendeléseket.

USA: 180 napra szünetel a külföldi vesztegetési törvény (FCPA) szerinti új eljárások indítása

2025. február 14.

Jogforrás és hatály

Az Egyesült Államok elnöke 2025. február 10-én írta alá a 14209. számú végrehajtási rendeletet („Pausing Foreign Corrupt Practices Act Enforcement To Further American Economic and National Security”), amely a Federal Register 2025. február 14-i számában jelent meg (FR Doc. 2025-02736, 9587–9588. oldal). A rendelet az 1977. évi külföldi korrupciós gyakorlatokról szóló törvény (Foreign Corrupt Practices Act, FCPA) végrehajtásának gyakorlatát érinti; magát a törvényt nem módosítja és nem helyezi hatályon kívül, a vesztegetési tilalom tehát az amerikai jogban változatlanul fennáll. A rendelet az aláírásával alkalmazandó.

A szabályozás lényege

Az 1. szakasz szerint a rendelet célja a külföldi üzleti tevékenységet terhelő túlzott akadályok felszámolása, mivel az FCPA végrehajtása a rendelet indokolása szerint túlterjeszkedett a megfelelő kereteken. A 2. szakasz (a) pontja alapján a legfőbb ügyész 180 napig felülvizsgálja az FCPA-val kapcsolatos iránymutatásokat és szakpolitikákat; ezen idő alatt az (i) alpont szerint új FCPA-vizsgálatot vagy végrehajtási eljárást nem indít, kivéve, ha egyedi kivételt állapít meg, a (ii) alpont szerint áttekinti a folyamatban lévő vizsgálatokat és eljárásokat, és megteszi a végrehajtás megfelelő kereteinek helyreállításához szükséges lépéseket, a (iii) alpont szerint pedig frissített iránymutatást ad ki, amely egyebek mellett a szövetségi bűnüldözési erőforrások hatékony felhasználását helyezi előtérbe. A (b) pont szerint a felülvizsgálati időszak további 180 nappal meghosszabbítható. A (c) pont alapján az iránymutatás kiadása után indított vagy folytatott eljárásokra az új iránymutatás irányadó, és azokat a legfőbb ügyésznek kifejezetten engedélyeznie kell. A (d) pont szerint ezt követően a legfőbb ügyész azt is megvizsgálja, indokolt-e a korábbi FCPA-ügyekben jogorvoslati intézkedés. A 4. szakasz szerint a rendelet senki számára nem keletkeztet bíróság előtt érvényesíthető jogot.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A rendelet az amerikai tőzsdén jegyzett vagy amerikai kapcsolattal rendelkező, Magyarországon is működő vállalatcsoportokat, valamint ezek magyar leányvállalatait és üzleti partnereit érinti, amelyekre az FCPA hatálya kiterjedhet. A szünet az új amerikai eljárások kockázatát átmenetileg mérsékelheti, ám a törvény hatályban marad, a rendelet az elévülésről nem rendelkezik, és a végrehajtás az új iránymutatás szerint folytatódhat. A magyar jog korrupciós bűncselekményei – a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény XXVII. Fejezete – változatlanul alkalmazandók, a 26. § (2) bekezdése szerint e bűncselekmények büntethetősége tizenkét év elteltével évül el.

Teendők és határidők

A vállalkozásoknak nem indokolt korrupcióellenes megfelelési programjukat lazítaniuk, mert a hazai és az uniós tilalmak, valamint más államok vesztegetési szabályai továbbra is érvényesek. Célszerű figyelemmel kísérni a legfőbb ügyész által 180 napon belül kiadandó új iránymutatást, és ahhoz igazítani a belső kockázatértékelést, a harmadik felek átvilágítását és a belső vizsgálati eljárásrendet. A folyamatban lévő amerikai vizsgálatokban érintett vállalkozásoknak érdemes jogi képviselőjükkel felmérniük, hogy a 2. szakasz (a) pont (ii) alpontja szerinti felülvizsgálat milyen hatással lehet ügyükre, és az új iránymutatás alapján szükséges-e eljárási stratégiájuk módosítása.

Szünetel az amerikai külföldi vesztegetési törvény szerinti új eljárások indítása

Az amerikai elnök február 10-i rendelete szerint 180 napig főszabályként nem indulhat új eljárás a külföldi vesztegetési törvény alapján. Maga a tilalom azonban változatlanul hatályos.

Az elnöki rendelet arra utasítja a legfőbb ügyészt, hogy fél évig – egyedi kivételektől eltekintve – ne indítson új vizsgálatot az amerikai külföldi vesztegetési törvény (FCPA) alapján, tekintse át a folyamatban lévő ügyeket, és adjon ki új végrehajtási iránymutatást. Az időszak további 180 nappal meghosszabbítható. A rendelet új eljárást csak egyedi, a legfőbb ügyész által megállapított kivétel esetén enged.

A törvényt nem helyezték hatályon kívül: az új iránymutatás kiadása után indított eljárásokat a legfőbb ügyésznek kell kifejezetten engedélyeznie, de azok lefolytathatók. Az elévülésről a rendelet nem rendelkezik.

Az amerikai kapcsolattal rendelkező, Magyarországon működő vállalatcsoportoknak nem érdemes lazítaniuk korrupcióellenes megfelelési programjukon. A magyar Büntető Törvénykönyv korrupciós tényállásai és az uniós szabályok változatlanul alkalmazandók, a hazai elévülési idő e bűncselekményeknél tizenkét év. Az új amerikai iránymutatás megjelenését érdemes nyomon követni. A folyamatban lévő amerikai ügyekben érintett cégeknek érdemes felmérniük, hogyan hat rájuk a felülvizsgálat.

MNB-kamatdöntés: az alapkamat 6,50 százalékon maradt, változatlan kamatfolyosó

2025. február 27.

Jogforrás és hatály

A Magyar Nemzeti Bank Monetáris Tanácsa 2025. február 25-i kamatdöntő ülésén változatlanul hagyta a jegybanki alapkamatot. A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 3. § (1) bekezdése szerint az MNB elsődleges célja az árstabilitás elérése és fenntartása. A 21. § alapján az MNB irányadó kamatként jegybanki alapkamatot állapít meg, amelynek mértékéről a Monetáris Tanács dönt, és amelyet az MNB elnöke rendeletben állapít meg. A döntés szerinti kamatkondíciók 2025. február 26-tól hatályosak. Az ülésről készült rövidített jegyzőkönyv az MNB tájékoztatása szerint 2025. március 12-én jelenik meg.

A szabályozás lényege

A Monetáris Tanács közleménye szerint a jegybanki alapkamat 6,50%, az egynapos (O/N) betéti kamat 5,50%, az egynapos fedezett hitel kamata 7,50%, vagyis a kamatfolyosó az alapkamat körül plusz-mínusz egy százalékpontos szélességű maradt. Az alapkamat utoljára 2024 szeptemberében, 25 bázisponttal csökkent. A közlemény szerint a fogyasztóiár-index 2025 januárjában 5,5%-kal, a maginfláció 5,8%-kal emelkedett éves alapon, a várakozásoknál nagyobb mértékben, amelyben a piaci szolgáltatások, az üzemanyagok és a feldolgozott élelmiszerek ára játszott szerepet. A bruttó hazai termék 2024 negyedik negyedévében éves alapon 0,4%-kal, negyedéves alapon 0,5%-kal nőtt. A Tanács értékelése szerint a dezinfláció az első negyedévben újraindulhat, de az infláció a decemberi előrejelzéshez képest később térhet vissza a toleranciasávba. Felfelé mutató kockázatként a vámemeléseket, a piaci szolgáltatások árdinamikáját, valamint a kereskedelempolitikai és geopolitikai feszültségeket nevezte meg. A Tanács továbbra is óvatos és türelmes monetáris politikát, a szigorú monetáris kondíciók fenntartását tartja indokoltnak. A közlemény kockázatként említi a költségvetési helyzetet is: a 2024. évi hiány a GDP 4,8%-a volt, az államadósság-ráta 73,6%-ra emelkedett, és a Tanács szerint kulcsfontosságú a 2025-re kitűzött 3,7%-os hiánycél elérése.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A döntés a változó, referencia-kamathoz kötött vállalati hiteleket és lízingszerződéseket, valamint a forintbetéteken elérhető hozamokat érinti, mivel a piaci kamatok alakulásában a jegybanki kamatkondícióknak meghatározó szerepük van. A változatlan kamatszint és a Tanács óvatos iránymutatása alapján a változó kamatozású finanszírozás terhének gyors csökkenésére a közeljövőben nem lehet számítani. Ez a fix kamatozású, kedvezményes állami hitelprogramok relatív vonzerejét növeli, a beruházási döntéseknél pedig a magasabb finanszírozási költséggel kell kalkulálni. A közlemény a nemzetközi pénzügyi piacok volatilitását és a feltörekvő piacokkal szembeni kockázatkerülés erősödésének lehetőségét is kiemeli, ami a devizában számlázó, importáló és exportáló vállalkozások árfolyamkockázata szempontjából is lényeges.

Teendők és határidők

A változó kamatozású hitellel rendelkező vállalkozásoknak célszerű a hitelszerződés szerinti kamatperiódus-fordulónál a kamatterhet újrakalkulálni, és mérlegelni a kamatfixálás vagy a fix kamatozású kedvezményes konstrukcióra való áttérés lehetőségét. A likviditástervezésnél a jelenlegi kamatszint tartós fennmaradásával indokolt számolni. Érdemes figyelemmel kísérni a március 12-én megjelenő rövidített jegyzőkönyvet, valamint a Monetáris Tanács ülésrendje szerinti következő kamatdöntést. Az árfolyamkockázatnak kitett vállalkozásoknak indokolt fedezeti stratégiájukat és devizapozícióikat a jegybanki kockázattertelés fényében felülvizsgálniuk.

Marad a 6,50 százalékos alapkamat, tartósan szigorú monetáris kondíciók

A Monetáris Tanács február 25-én nem változtatott a jegybanki alapkamaton. A vártnál magasabb januári infláció miatt a jegybank továbbra is óvatos és türelmes monetáris politikát tart indokoltnak.

Az alapkamat 6,50%, az egynapos betéti kamat 5,50%, az egynapos fedezett hitel kamata 7,50% maradt; a kondíciók február 26-tól hatályosak. Az alapkamat 2024 szeptembere óta nem változott.

A döntés hátterében a januári adatok állnak: a fogyasztói árak 5,5%-kal, a maginfláció 5,8%-kal nőtt egy év alatt. A jegybank szerint a dezinfláció az első negyedévben újraindulhat, de az infláció a korábban vártnál később térhet vissza a toleranciasávba, és kockázatot jelentenek a vámemelések és a geopolitikai feszültségek is. A jegybank kockázatként említette a 2024. évi, a GDP 4,8%-át kitevő költségvetési hiányt is. Az ülés rövidített jegyzőkönyve március 12-én jelenik meg.

A változó kamatozású hitellel rendelkező vállalkozások terhei a közeljövőben várhatóan nem csökkennek érdemben. Érdemes áttekinteni a kamatfixálás lehetőségét, és összevetni a meglévő finanszírozást a fix kamatozású, kedvezményes állami hitelprogramok feltételeivel. Beruházások tervezésekor a jelenlegi kamatszinttel célszerű számolni.

Széchenyi Kártya Program: február 17-től 3%-os beruházási és 4,5%-os forgóeszköz-hitelkamat

2025. február 19.

Jogforrás és hatály

A tárgykör nem jogszabályváltozás, hanem a Széchenyi Kártya Program kondíciójainak módosítása, amelyet a Nemzetgazdasági Minisztérium a soron kívül hagyott jóvá. A Nemzetgazdasági Minisztérium 2025. február 17-i közlése szerint a módosítás a Bankszövetség és a KAVOSZ Zrt. vállalása nyomán, a Demján Sándor Program keretében történt. A kamatsökkentést eredetileg 2025. március 1-jei kezdettel jelentették be; Nagy Márton nemzetgazdasági miniszter 2025. február 10-én közölte, hogy az új kamatokkal már 2025. február 17-től lehet szerződni. A módosításról jogszabály vagy kormányhatározat a felhasznált forrásokban nem szerepel; a feltételeket a program kondíciójai és a részt vevő hitelintézetek üzletszabályzatai tartalmazzák.

A szabályozás lényege

A kamatok 0,5 százalékponttal csökkentek. A 2025. február 17-től kötött új ügyletekre a Széchenyi Kártya Folyószámlahitel MAX+, a Széchenyi Turisztikai Kártya MAX+ és a Széchenyi Likviditási Hitel MAX+ évi fix nettó ügyleti kamata 4,5%. A Széchenyi Beruházási Hitel MAX+, az Agrár Széchenyi Beruházási Hitel MAX+, a Széchenyi Lízing MAX+ és a Széchenyi Mikrohitel MAX+ kamata 3,5%-ról 3%-ra mérséklődött, a két beruházási hitelnél a zöld beruházási célú kamat 1,5% maradt. A KAVOSZ vezérigazgatója szerint a csökkentésből 40 bázispontot a bankszektor, 10 bázispontot a KAVOSZ visel. A minisztérium közlése szerint a Garantiqa Hitelgarancia Zrt. az új beruházásihitel-igénylők esetében elengedi az első évi kezességi díjat. A minisztérium példája szerint egy 100 millió forintos, tízéves beruházási hitel törlesztési terhe így mintegy 15%-kal mérséklődhet. A Bankmonitor összefoglalója szerint a beruházási hitelek összege legfeljebb 750 millió forint, futamideje legfeljebb tíz év lehet. A program bevezetésétől 2025. január végéig 4011 beruházási hitelkérelem érkezett 119 milliárd forint értékben. A kérelmek száma egy év alatt 24%-kal, igényelt összegük 9%-kal nőtt.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A kedvezmény a Széchenyi Kártya Programban hitelt igénylő mikro-, kis- és középvállalkozásokat, köztük az agrár- és turisztikai vállalkozásokat érinti. A fix kamatozás a magas jegybanki alapkamat mellett kiszámíthatóbb finanszírozási költséget biztosít, az első évi kezességi díj elengedése pedig a beruházási hitel indulási költségét is mérsékli. A forrásokban közölt adatok az új szerződésekre vonatkoznak; a meglévő szerződések kamatának változásáról a források nem szólnak. A minisztérium szerint a program előtti 5%-os kamathoz képest a beruházási hitelt felvevők finanszírozási terhe közel 40%-kal csökken. A Bankmonitor példája szerint egy félig kihasznált, 50 millió forintos folyószámlahitelen évente mintegy 125 ezer forint takarítható meg.

Teendők és határidők

A beruházást vagy forgóeszköz-finanszírozást tervező vállalkozásoknak célszerű a KAVOSZ-irodáknak vagy a részt vevő bankoknál tájékozódniuk az új kondíciókról, és összevetniük azokat más kedvezményes konstrukciókkal. A meglévő szerződésekre gyakorolt hatást a finanszírozó bankkal indokolt egyeztetni. A kezességi díj elengedésének feltételeit a Garantiqa üzletszabályzata és a hitelintézet ajánlata alapján érdemes ellenőrizni. Mivel a kedvezményes kamat a február 17-től kötött ügyletekre vonatkozik, a már folyamatban lévő hitelkérelmek szerződéskötési időpontját is célszerű ehhez igazítani.

Olcsóbbak lettek a Széchenyi-hitelek: 3% a beruházásra, 4,5% a forgóeszközre

Február 17-től fél százalékponttal alacsonyabb fix kamattal köthetők Széchenyi Kártya Program szerinti hitelszerződések. Az új beruházási hitel-igénylőknek a Garantiqa az első évi kezességi díjat is elengedi.

A Nemzetgazdasági Minisztérium soron kívül hagyta jóvá a program új kondíciólistáit, így a kamatcsökkentés a tervezett március 1-je helyett már február 17-től érvényes. A beruházási hitelek, a lízing és a mikrohitel kamata 3%, a zöld beruházásoké továbbra is 1,5%. A folyószámla-, a likviditási és a turisztikai hitel kamata 4,5%. Az új kamatok a február 17-től kötött szerződésekre vonatkoznak.

A csökkentés terhét nagyobb részben a bankok, kisebb részben a programot koordináló KAVOSZ viseli. A minisztérium számítása szerint egy 100 millió forintos, tízéves beruházási hitel törlesztési terhe mintegy 15%-kal lehet alacsonyabb. Egy félig kihasznált, 50 millió forintos folyószámlahitelen évente mintegy 125 ezer forint takarítható meg.

A fix kamat a jelenlegi magas kamatkörnyezetben kiszámítható finanszírozást kínál a kis- és középvállalkozásoknak. A beruházást tervező cégeknek érdemes a KAVOSZ-nál vagy bankjuknál tájékozódniuk az új feltételekről, és rákérdezni a kezességi díj elengedésének részleteire is.

GINOP Plusz KKV Technológia Plusz hitelprogram: tíz feltételkönnyítés a nulla százalékos hitelben

2025. február 7.

Jogforrás és hatály

A Nemzetgazdasági Minisztérium kkv-kért felelős államtitkára, Szabados Richárd és a Magyar Fejlesztési Bank (MFB) vezérigazgatója, Katona Bence 2025. február 5-én jelentette be a GINOP Plusz KKV Technológia Plusz Hitelprogram feltételeinek tízpontos módosítását. A változás nem jogszabály-módosítás, hanem az uniós társfinanszírozású, visszatérítendő támogatásnak minősülő hitelprogram feltételeinek átalakítása, amelyet az MFB mint a program lebonyolítója alkalmaz. A hitelprogram a Demján Sándor Program kiemelt eleme. A bejelentés szerint a vidéki vállalkozásoknak szóló változat 2024 tavaszán indult, 2024 októberétől pedig a budapesti vállalkozások is igénybe vehetik. Addig mintegy 440 hitelkérelem érkezett, ami a teljes hitelkeret körülbelül tíz százalékát kötötte le. A program már 2024-ben is módosult: a minimális hitelösszeg 10 millióról 5 millió forintra csökkent, és az építőipari vállalkozások is jogosulttá váltak.

A szabályozás lényege

A hitel kamata változatlanul nulla százalék. A legmagasabb igényelhető összeg 50 százalékkal nő: vidéken 100 millióról 150 millió, Budapesten 50 millióról 75 millió forintra. Tárgyi eszköz beszerzésénél a szállítói előleg az eddigi 50 helyett 100 százalékig finanszírozható. Megszűnik a minimális létszámfeltétel, így alkalmazott nélküli vállalkozások, köztük egyéni vállalkozók is pályázhatnak, a lezárt üzleti évvel még nem rendelkező induló vállalkozások pedig legfeljebb 25 millió forintig. Vidéken új ingatlan építése is finanszírozhatóvá válik, nem csupán a meglévő ingatlan felújítása és korszerűsítése. Megszűnik a beszerezhető eszközök listája, az infokommunikációs és digitális eszközök aránya a költségek 30 helyett 40 százalékáig terjedhet, a további belső korlátok összevonásra és egyszerűsítésre kerülnek. A projekt megvalósítási ideje 18 helyett 24 hónap, amely indokolt esetben hat hónappal meghosszabbítható. Ismét pályázhatnak a GINOP Plusz 1. prioritásának korábbi felhívásaiban már támogatott vállalkozások is.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A módosítás a mikro-, kis- és középvállalkozásokat érinti, különösen a legkisebb, alkalmazott nélküli cégeket és az induló vállalkozásokat, amelyek eddig kiestek a programból. Az MFB felmérése szerint a kihasználtságot elsősorban nem az adminisztráció, hanem a szűk felhasználási célok és a belső korlátok fékezték; a változtatások ezek lazítására irányulnak. A kamatmentes forrás a piaci kamatozású hitelekhez képest érdemben csökkentheti a beruházások finanszírozási költségét, a 100 százalékos szállítói előleg pedig mérsékli az eszközbeszerzés előfinanszírozási igényét. A vidéki új építés finanszírozhatósága az ingatlanigényes fejlesztéseknél bővíti a lehetőségeket.

Teendők és határidők

A hitelkérelmek folyamatosan, az országszerte működő mintegy 175 MFB Ponton keresztül nyújthatók be; a bejelentés benyújtási határidőt nem tartalmazott. A korábban elutasított vagy a feltételek miatt be sem nyújtott projekteket érdemes az új összегhatárok, az eszközlísta megszűnése és a létszámfeltétel eltörlése fényében újraértékelni. A tervezéskor a 24 hónapos megvalósítási időből kell kiindulni, a hosszabbítással csak indokolt esetben lehet számolni. A részletszabályokat az MFB által közzétett hatályos pályázati dokumentáció tartalmazza, ezért a kérelem előkészítésekor azt kell irányadónak tekinteni, és az MFB Pontnál célszerű előzetes egyeztetést kérni.

Nagyobb összegű kamatmentes hitel jut a kisebb vállalkozásoknak

Tíz ponton könnyítették a nulla százalékos kkv-hitelprogram feltételeit. Nőtt a felvehető összeg, és már alkalmazott nélküli cégek, valamint lezárt üzleti évvel nem rendelkező induló vállalkozások is igényelhetik.

A GINOP Plusz KKV Technológia Plusz Hitelprogramban vidéken 150 millió, Budapesten 75 millió forint lett a felső határ. Az eszközbeszerzéshez a szállítói előleg teljes egészében finanszírozható, megszűnt a beszerezhető eszközök listája, és a digitális eszközök a költségek 40 százalékáig számolhatók el.

Megszűnt a minimális létszámfeltétel, így egyéni vállalkozók és alkalmazott nélküli cégek is pályázhatnak, az induló vállalkozások 25 millió forintig. Vidéken új épület is finanszírozható, a megvalósításra pedig 24 hónap áll rendelkezésre, amely indokolt esetben fél évvel meghosszabbítható. Újra pályázhatnak azok a cégek is, amelyek korábban már kaptak támogatást a GINOP Plusz program első prioritásának valamelyik felhívásában.

A kérelmek folyamatosan, az MFB Pontokon nyújthatók be. Akik korábban a szigorú feltételek miatt elálltak a pályázattól, most érdemes újra számolniuk, a részletekről pedig az MFB hatályos dokumentációjából és a bankfiókokban tájékozódhatnak. A kamatmentes forrás a piaci hitelekhez képest jelentősen csökkentheti a beruházás finanszírozási költségét.

EXIM Demján Sándor Program: hat hét alatt 72,6 milliárd forintnyi hitelkérelem

2025. február 24.

Jogforrás és hatály

Az EXIM Magyarország 2025. február 20-án tette közzé a Demján Sándor Program keretében 2025. január 6-án elindított finanszírozási termékeinek első eredményeit. A termékeket 2024. december 11-én jelentették be; az EXIM-programok kerete 350 milliárd forint, amelyből a februári tájékoztatás szerint 100 milliárd forint zöld beruházásokra elkülönített. A konstrukciók nem jogszabályon, hanem az EXIM és finanszírozó partnerei által alkalmazott termékfeltételeken alapulnak. A Demján Sándor Program a kormány kkv-fejlesztési programcsomagja, amely a bejelentések szerint mintegy 1400 milliárd forintot mozgósít a vállalkozások fejlesztésére, és célja a kis- és középvállalkozások méretének megduplázása. A decemberi bejelentés szerint a programhoz a Nemzeti Tőkeholding 60 milliárd forintos kifizetési tőkeprogramja is kapcsolódik, amely legalább 30 százalékos saját forrást és leányvállalat alapítását várja el.

A szabályozás lényege

A közlés szerint mintegy hat hét alatt 48 hitelkérelem érkezett 72,6 milliárd forint összegben, ami a keret több mint ötödét jelenti. A Jövő Exportőrei Beruházási Hitel keretében 12 ügylet, 8,4 milliárd forint értékben szerződéses állapotba került, és egyes ügyfelek már februárban szerződést köthetnek a választott hitelintézettel. A termékkör a Jövő Exportőrei Beruházási, a Jövő Exportőrei Zöld Beruházási, az Exportélénkítő Beruházási és Lízing, valamint a Kifizetési Hitelből áll. A termékek főként az EXIM finanszírozó partnerein keresztül érhetők el, a Kifizetési Hitel azonban kizárólag közvetlenül az EXIM-től. A decemberi bejelentés szerint a Jövő Exportőrei hitel forintban és euróban is igényelhető, az exportélénkítő programon belül 50 milliárd forint lízingre szolgál, a piaci árazású kifizetési hitel pedig euróban, dollárban és forintban, legalább 2 milliárd forint összegben vehető igénybe. Kisgergely Kornél elnök-vezérigazgató szerint a cél a döntések mielőbbi meghozatala és a folyósítás megkezdése.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A konstrukciók az exportáló és exportra készülő mikro-, kis- és középvállalkozásokat célozzák: az exportkapacitás bővítését, a megújulóenergia-termelést és az energiahatékonyságot szolgáló beruházásokat, valamint a magyar vállalkozások külföldi befektetéseit finanszírozzák. A kedvezményes források csökkenthetik a hazai feldolgozóipari és beszállítói vállalkozások beruházási költségét; a kamatfeltételeket a közlés nem részletezi, azok a partnerbankok ajánlataiból ismerhetők meg. A keret gyors lekötése arra utal, hogy a forrás hamar szűkülhet, ami a később pályázók számára kockázatot jelent. A zöld célokra elkülönített rész a megújulóenergia-beruházásokat tervező cégeknek külön lehetőséget nyit.

Teendők és határidők

Az érintett vállalkozásoknak a beruházási tervet, az exportpiaci célokat és a hitelbírálathoz szükséges pénzügyi dokumentációt mielőbb össze kell állítaniuk, és a választott finanszírozó partnernél kell a kérelmet benyújtaniuk; kifizetési célú hitelnél közvetlenül az EXIM-hez kell fordulni. Zöld beruházásnál a megújulóenergia-termelést vagy az energiahatékonyság javulását alátámasztó műszaki adatokat is elő kell készíteni. Mivel a keret jelentős része már lekötött, a kérelem benyújtását nem célszerű halogatni. A hatályos termékfeltételeket, kamatokat és jogosultsági szabályokat az EXIM és partnerei tájékoztatóiban kell ellenőrizni.

Gyorsan fogy az EXIM kedvezményes kkv-hitelkerete

Hat hét alatt 72,6 milliárd forintnyi hitelkérelem érkezett az EXIM Demján Sándor Programhoz kapcsolódó termékeire. A 350 milliárd forintos keret több mint ötöde már lekötött, az első szerződések megszülettek.

Az exportáló és exportra készülő kis- és középvállalkozások január 6. óta igényelhetik a Jövő Exportőrei beruházási és zöld beruházási hitelt, az exportélénkítő beruházási és lízingkonstrukciót, valamint a külföldi befektetéseket segítő kifizetési hitelt. A keretből 100 milliárd forint zöld célokra szolgál, vagyis megújulóenergia-termelést és energiahatékonyságot javító beruházásokra.

A termékek többsége a partnerbankokon keresztül érhető el, a kifizetési hitelt az EXIM közvetlenül nyújtja. Az első 48 kérelemből tizenkét ügylet már szerződéses szakaszba ért, az EXIM a döntések felgyorsítását ígéri. A Jövő Exportőrei hitelből eddig 8,4 milliárd forintnyi ügylet jutott el a szerződéskötés közelébe, és egyes ügyfelek már februárban szerződhetnek.

Aki exportbővítő vagy zöld beruházást tervez, annak érdemes most összeállítania a hitelkérelmet, mert a keret gyorsan fogy. A kamatokról és a pontos feltételekről a finanszírozó bankok adnak tájékoztatást, a kérelemhez pedig a beruházási terv és a pénzügyi adatok előzetes összeállítása szükséges.

Munkavédelem: több kisvállalkozás láthatja el maga a munkavédelmi feladatokat

2025. február 27.

Jogforrás és hatály

A nemzetgazdasági miniszter a Magyar Közlöny 2025. évi 18. számában, 2025. február 25-én kihirdette a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (Mvt.) egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet (R.) módosításáról és egyes miniszteri rendeletek hatályon kívül helyezéséről szóló 3/2025. (II. 25.) NGM rendeletet. A rendelet az Mvt. 88. § (4) bekezdés a) pont ac) alpontjában kapott felhatalmazáson alapul; preambuluma szerint célja a munkavédelmi szabályok deregulációs szempontú ésszerűsítése és a jogi versenyképesség növelése. A 3. § szerint a kihirdetését követő napon, 2025. február 26-án lépett hatályba. Az 1. § és az 1. melléklet az R. 2. számú mellékletének 4. pontját állapítja meg új szöveggel.

A szabályozás lényege

Az R. 2. számú melléklete a munkáltatókat tevékenységük alapján veszélyességi osztályba, azon belül létszámkategóriába sorolja, és ehhez köti a munkavédelmi szakember kötelező foglalkoztatását. A 4. pont korábbi szövege szerint a legfeljebb 9 főt foglalkoztató mikrovállalkozás, valamint a II. vagy III. veszélyességi osztályba tartozó, 50 főnél kevesebb munkavállalót foglalkoztató kisvállalkozás mentesült a külön szakember kijelölése alól. Az új szöveg a II. osztálynál megtartja az 50 fős, a III. osztálynál azonban 100 főre emeli a létszámhatárt. E munkáltatók külön szakember kijelölése helyett kijelölt munkavállalójukkal, illetve természetes személy munkaadóként maguk is elláthatják az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés munkáltatói feladatait, ha a kijelölt személy vagy ők maguk rendelkeznek a tényleges szakmai tevékenységhez szükséges ismeretekkel, készséggel és jártassággal. A 4. pont rögzíti, hogy valamennyi esetben az előírt munkabiztonsági szaktevékenységre munkavédelmi (bányászati) szakmai képesítéssel rendelkező személyt kell igénybe venni. A 2. § hatályon kívül helyezte az 1/2005. (I. 7.) EüM, a 11/2011. (III. 21.) NGM, a 7/2012. (IV. 18.) NGM és a 20/2012. (VII. 23.) NGM rendeletet.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A módosítás közvetlenül a III. veszélyességi osztályba tartozó, 50–99 főt foglalkoztató munkáltatókat érinti, amelyek eddig a 2. számú melléklet 3. pontja szerinti létszámú és óraszámú munkavédelmi szakembert voltak kötelesek foglalkoztatni. Számukra a külön szakember alkalmazása belső kijelöléssel kiváltható, ami bérköltség- és szervezési megtakarítást eredményezhet. A felelősség ugyanakkor nem csökken: a munkáltató továbbra is felel a biztonságos munkavégzés feltételeiért, és a melléklet 6. pontja szerint hatósági ellenőrzéskor neki kell bizonyítania besorolása helyességét.

Teendők és határidők

Az érintett munkáltatóknak felül kell vizsgálniuk veszélyességi osztályba és létszámkategóriába sorolásukat, amelyet a melléklet 7. pontja szerint a veszélyességi osztály vagy a létszámkategória megváltozásakor módosítani, évente felülvizsgálni és írásban dokumentálni kell. Ha a feladatokat belső kijelöléssel kívánják ellátni, célszerű írásban rögzíteni a kijelölést, és dokumentálni, hogy a kijelölt személy rendelkezik a szükséges ismeretekkel és jártassággal. A munkabiztonsági szaktevékenységhez szakképesített személyt továbbra is igénybe kell venni, ezért a meglévő munkavédelmi szolgáltatási szerződéseket csak ennek figyelembevételével szabad átalakítani.

Több kisvállalkozás oldhatja meg házon belül a munkavédelmet

Február 26-tól a III. veszélyességi osztályba tartozó munkáltatók 100 fős létszámig mentesülnek a külön munkavédelmi szakember kijelölése alól. A munkavédelmi feladatokat kijelölt munkavállalójuk vagy maga a munkaadó is elláthatja.

A 3/2025. (II. 25.) NGM rendelet módosította a munkavédelmi végrehajtási rendelet szakember-foglalkoztatási szabályait. A mikrovállalkozásokra és a II. veszélyességi osztályba tartozó, 50 főnél kevesebb munkavállalót foglalkoztató cégekre vonatkozó könnyítés megmaradt, a III. osztályban viszont 50 helyett 100 fő lett a határ.

A belső megoldás feltétele, hogy a kijelölt személy vagy a munkaadó rendelkezzen a tényleges tevékenységhez szükséges ismeretekkel és jártassággal. A jogszabályban előírt munkabiztonsági szaktevékenységhez azonban továbbra is szakképesített személyt kell igénybe venni. A rendelet egyúttal négy elavult miniszteri rendeletet is hatályon kívül helyezett, köztük termékbiztonsági és árfeltüntetési módosító rendeleteket.

Az érintett cégeknek érdemes áttekinteniük veszélyességi és létszám szerinti besorolásukat, és írásban rögzíteniük a kijelölést. Ellenőrzéskor ugyanis a munkáltatónak kell igazolnia, hogy besorolása és a feladatellátás módja megfelel az előírásoknak. A könnyítés költséget takaríthat meg, a biztonságos munkavégzésért viselt munkáltatói felelősséget azonban nem csökkenti.

Évértékelő bejelentések: duplázódó családi adókedvezmény, szja-mentesség a két- és háromgyermekes anyáknak

2025. február 25.

Jogforrás és hatály

A miniszterelnök 2025. február 22-én elmondott évértékelő beszédében több, a bérszámfejtést és a munkáltatókat közvetlenül érintő adópolitikai intézkedést jelentett be. A bejelentések a készítés napján még nem öltöttek jogszabályi formát: törvényjavaslatot nem nyújtottak be, így az intézkedések pontos tartalma, jogszabályhelyei és hatálybalépési szabályai nem ismertek. A bejelentett lépések a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (Szja tv.) szerinti családi kedvezményt, illetve az anyák és a gyermekgondozási ellátások adózását érintik. A beszéd a jogalkotás menetrendjéről sem tartalmazott információt. A jelentés ezért a bejelentések tartalmát ismerteti, és a vállalkozások felkészülését szolgálja; a végleges szabályokat az elfogadandó jogszabályok szövege alapján kell majd értékelni.

A szabályozás lényege

A bejelentés szerint a családi adókedvezmény két lépésben, 2025. július 1-jén és 2026. január 1-jén megduplázódik; ez a korábban már ismertetett terv megerősítése, és a miniszterelnök szerint több mint egymillió családot érint. A csecsemőgondozási díj (CSED) és a gyermekgondozási díj (GYED) szja-mentessé válik, ennek időpontját a beszéd nem jelölte meg. A legalább három gyermeket nevelő anyák 2025 októberétől egy lépésben, életük végéig tartó teljes szja-mentességet kapnak, a kétgyermekes anyák mentessége 2026 januárjától fokozatosan lép életbe; a fokozatosság részleteit nem ismertették. A beszéd további gazdaságpolitikai elemeket is tartalmazott: a nyugdíjasok az év második felében havi felső határig visszakapják a zöltség, a gyümölcs és a tejtermékek után megfizetett áfát. A kormány megállapodást vár a kereskedelmi láncokkal az élelmiszerár-emelések megállításáról, ennek hiányában hatósági árakat, majd az árrés korlátozását helyezte kilátásba. Elhangzott továbbá egy „100 új gyár” program, amely a gyárak fejlesztését, bővítését és új munkavállalók felvételét ösztönözné.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

Az intézkedések elsősorban a munkáltatók bérszámfejtési és adminisztratív folyamatait érintik: a családi kedvezmény emelése és az anyák szja-mentessége az adóelőleg-levonás, az adóelőleg-nyilatkozatok és a nettó bérek változásával jár, ami az érintett munkavállalók nettó jövedelmét növeli. Munkáltatói közteher változásáról a bejelentés nem szólt. A mentességek a munkaerő-kínálatot és a bérkommunikációt is befolyásolhatják. Az élelmiszer-kiskereskedelem számára a beszéd az árakba történő hatósági beavatkozás kockázatát jelezte, az áfa-visszatérítés pedig a nyugdíjasok keresletén keresztül hathat. A „100 új gyár” program részleteit nem ismertették.

Teendők és határidők

A készítés időpontjában jogszabályi kötelezettség még nem keletkezett, a bejelentett időpontokra azonban érdemes felkészülni. A bérszámfejtő rendszerek szolgáltatóival célszerű egyeztetni a 2025. júliusi és októberi változások kezeléséről, és fel kell mérni, hány munkavállalót érinthet az anyák mentessége. A jogalkotást, különösen a törvényjavaslatok benyújtását és a részletszabályokat – így a mentességek feltételeit és a nyilatkozattétel rendjét – folyamatosan követni kell, a munkavállalókat pedig az elfogadott szabályok ismeretében célszerű tájékoztatni. Az élelmiszer-kiskereskedőknek az árakat és az árrést érintő esetleges kormányzati lépésekre kell készülniük.

Adómentesség az anyáknak, dupla családi kedvezmény: mire készüljenek a munkáltatók

Az évértékelőben bejelentett adóintézkedések a bérszámfejtést érintik. A családi adókedvezmény két lépésben duplázódik, a két- és háromgyermekes anyák pedig fokozatosan teljes, élethosszig tartó szja-mentességet kapnak.

A bejelentés szerint a családi adókedvezmény július 1-jén és 2026. január 1-jén emelkedik, összességében a duplájára. A legalább háromgyermekes anyák 2025 októberétől, a kétgyermekesek 2026 januárjától fokozatosan mentesülnek a személyi jövedelemadó alól, élethosszig. A CSED és a GYED is adómentessé válik, ennek időpontját azonban a beszéd nem jelölte meg.

A munkáltatóknál a nettó bérek, az adóelőleg-levonás és a nyilatkozatok kezelése változik majd; a cégek közterhét érintő lépést a beszéd nem tartalmazott. A pontos szabályokat még meg kell alkotni, így a feltételek és a nyilatkozattétel rendje egyelőre nem ismert. A törvényjavaslatok benyújtásáról sincs még menetrend.

Érdemes már most felmérni az érintett munkavállalók körét, és egyeztetni a bérszámfejtő szoftver szolgáltatójával a júliusi és az októberi változások kezeléséről. Az élelmiszer-kereskedőknek a beszédben kilátásba helyezett hatósági árakra és árrés-korlátozásra is figyelniük kell, ha nem születik megállapodás az áremelések megállításáról.

Szakképzési vizsgaközpontok: új igazgatási szolgáltatási díjak az akkreditációs eljárásokban

2025. február 10.

Jogforrás és hatály

A kultúráért és innovációért felelős miniszter a nemzetgazdasági miniszterrel egyetértésben kiadta az akkreditált szakképzési vizsgaközpont működésének engedélyezésével kapcsolatos igazgatási szolgáltatási díjakról és a szakképzési vizsgaközpontok ellenőrzése során kiszabott bírság befizetésének rendjéről szóló 1/2025. (II. 6.) KIM rendeletet. A rendelet a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény (Szt.) 123. § (3) bekezdés c) és d) pontjában kapott felhatalmazáson alapul, és a 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 128. § 3. pontja szerinti miniszteri feladatkörben készült. A 4. § szerint a kihirdetését követő 31. napon, 2025. március 9-én lép hatályba.

A szabályozás lényege

Az 1. § (1) bekezdése szerint a kérelmező az igazgatási szolgáltatási díjat az eljárás kezdeményezésekor köteles megfizetni a Magyar Államkincstárnál vezetett 10032000-00334789-00000000 számú számlára, átutalással vagy elektronikus fizetési rendszeren keresztül; a közleményben fel kell tüntetni az eljárás megnevezését és a kérelmezett képzési területek számát. A 2. § szerint a díj a kérelemben megjelölt képzési területek számához igazodik: legfeljebb tíz képzési terület esetén 1 416 000, 11–20 terület esetén 3 676 000, húsznál több terület esetén 4 806 000 forint. A meglévő engedély képzési területekkel való bővítésére irányuló eljárásban ugyanezeket a díjsávokat kell alkalmazni. Túlfizetés esetén a hatóság a többletet a tudomására jutástól számított 15 napon belül hivatalból visszatéríti; a díjra egyebekben az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 28. § (2)–(3) bekezdését és 31. §-át kell megfelelően alkalmazni. A 3. § értelmében a vizsgaközpont szakmai vizsgákkal összefüggő ellenőrzése során kiszabott bírságot a Kincstár központosított beszédési számlájára kell befizetni, a közleményben a befizetés jogcímével és a bírságot kiszabó határozat számával.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A rendelet a szakmai és képesítő vizsgák szervezésére akkreditált vizsgaközpontként működni kívánó szervezeteket, köztük a vizsgáztatást szolgáltatásként nyújtó vállalkozásokat és képzőket érinti. A díj a kérelmezett képzési területek számától függően egymillió forint feletti, a legszélesebb körű kérelmeknél közel ötmillió forintos tétel, ami a vizsgaközpont működtetésének üzleti tervében számottevő költség. A díjat a kérelem benyújtásakor kell megfizetni, ezért az eljárást előre kell finanszírozni. Az Szt. 128/B. § (1) bekezdése szerint a már akkreditált vizsgaközpontok megfelelését a szakképzési államigazgatási szerv 2025. december 31-ig hivatalból felülvizsgálja.

Teendők és határidők

A hatálybalépést követően kezdeményezett engedélyezési és bővítési eljárásokban a kérelmezőknek a 2. § szerinti díjat a kérelem benyújtásakor, a megjelölt kincstári számlára, az előírt közleménytartalommal kell megfizetniük, mert a hiányos közlemény a befizetés azonosítását nehezítheti. A kérelmezett képzési területek számát a sávhatárookra tekintettel célszerű megtervezni, mivel például a tíz és a tizenegy terület közötti különbség 2 260 000 forint díjkülönbséggel jár. A már akkreditált vizsgaközpontoknak a 2025. december 31-ig tartó hivatalbóli felülvizsgálatra is fel kell készülniük, az ellenőrzés során kiszabott bírságot pedig a 3. § szerinti rendben kell befizetniük.

Megvannak a szakképzési vizsgaközpontok engedélyezési díjai

Március 9-től 1,4 és 4,8 millió forint közötti igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni az akkreditált szakképzési vizsgaközpontok engedélyezéséért. Az összeg a kérelmezett képzési területek számától függ.

Az 1/2025. (II. 6.) KIM rendelet szerint legfeljebb tíz képzési területre 1 416 000, tizenegy és húsz között 3 676 000, húsz felett 4 806 000 forint a díj. Ugyanezek a sávok érvényesek, ha egy már engedéllyel rendelkező vizsgaközpont újabb képzési területekkel bővíti tevékenységét.

A díjat az eljárás kezdeményezésekor kell a Magyar Államkincstár számlájára utalni, a közleményben az eljárás megnevezésével és a képzési területek számával. Túlfizetés esetén a hatóság a tudomására jutástól számított 15 napon belül hivatalból visszautalja a többletet. A vizsgaközpontok ellenőrzésekor kiszabott bírságok befizetésének rendjét is rögzíti a rendelet.

A sávhatárok miatt érdemes gondosan megválasztani, hány képzési területre kér engedélyt a vizsgaközpont. A már akkreditált központoknak az év végéig tartó hatósági felülvizsgálatra is készülniük kell, mert a szakképzési államigazgatási szerv 2025. december 31-ig hivatalból ellenőrzi, hogy megfelelnek-e az új feltételeknek.

Ingatlanalapok: a visszaváltási szabályok átkerülnek a befektetési rendeletbe, lépcsőzetes minimum szinttel

2025. február 20.

Jogforrás és hatály

A Kormány a kollektív befektetési formákról és kezelőikről szóló 2014. évi XVI. törvény 201. § (1) bekezdés b) pontjában kapott felhatalmazás alapján megalkotta a 14/2025. (II. 18.) Korm. rendeletet, amely a kollektív befektetési formák befektetési és hitelfelvételi szabályairól szóló 78/2014. (III. 14.) Korm. rendeletet (a továbbiakban: R.) módosítja. A módosító rendelet 4. § (1) bekezdése szerint a kihirdetését követő 8. napon, 2025. február 26-án lép hatályba, a 3. § azonban 2027. október 1-jén. Ugyanezen a napon kihirdetett 19/2025. (II. 18.) Korm. rendelet 1. §-a az ingatlanalapok befektetési jegyeinek visszaváltásáról szóló 449/2023. (X. 3.) Korm. rendeletet szintén 2025. február 26-i hatállyal hatályon kívül helyezi. A preambulum szerint a cél, hogy a nyilvános, nyílt végű ingatlanalapoknál a befektetési jegyek és a befektetett eszközök időbelisége portfólió szinten is összhangban legyen, és az alapoknak kellő idő álljon rendelkezésre az előírt arány eléréséhez.

A szabályozás lényege

Az R. új 41/A. § (1) bekezdése szerint a 2019. május 15-én nyilvános, nyílt végű ingatlanalapként nyilvántartott alapoknál az ingatlannak minősülő eszközök együttes értékének meghatározott hányadát el kell érnie azon befektetési jegy-sorozatok értékének, amelyeknél a forgalmazás-teljesítési nap legalább 180 naptári nappal vagy 130 forgalmazási nappal követi a visszaváltási megbízás beérkezését (T+180 befektetési jegy). E minimum szint a február 26-tól hatályos szöveg szerint 10%, amelyet a 14/2025. Korm. rendelet 3. §-a 2027. október 1-jétől 15%-ra emel. A 41/A. § (1) bekezdését az új 51/B. § (1) bekezdése szerint 2026. október 1-jétől kell alkalmazni. A 41/A. § (2) bekezdése alapján a feltétel teljesülése esetén az alapkezelő legfeljebb 7 naptári napos visszaváltási teljesítést alkalmazhat, a (3) bekezdés szerint ezt követően évente a T+180 jegyek növekményének 50%-áig, a befektetők megfelelő tájékoztatása mellett. A megfelelést havi átlagszámítással kell biztosítani (41/A. § (4) bek.). Ha az ingatlanok értéke a 449/2023. Korm. rendelet hatálybalépésekor értékhez képest 10%-kal csökken, a rövid teljesítési idő addig nem alkalmazható, amíg az érték vissza nem áll (51/B. § (2) bek.).

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A módosítás közvetlenül a nyilvános, nyílt végű ingatlanalapokat kezelő alapkezelőket, a forgalmazókat és a letétkezelőket érinti, közvetve pedig az ingatlanalapokba likviditáskezelési céllal befektető vállalkozásokat. A korábban önálló veszélyhelyzeti szabály tartós rendeleti szintre kerül, a fokozatos, 10%-ról 15%-ra emelkedő minimum szint pedig hosszabb alkalmazkodási időt ad. A gyors visszaváltás fenntartása az alapoknál a hosszabb teljesítési idejű jegysorozatok arányának növelését igényli, ami a befektetők számára a likviditás és a hozam közötti mérlegelést teszi szükségessé.

Teendők és határidők

Az alapkezelőknek 2026. október 1-jéig ki kell alakítaniuk a 10%-os, 2027. október 1-jéig a 15%-os minimum szint teljesítéséhez szükséges jegysorozat-szerkezetet, és ennek megfelelően kell módosítaniuk alapkezelési szabályzataikat és befektetői tájékoztatásukat. A befektető vállalkozásoknak célszerű áttekinteniük, milyen teljesítési idejű sorozatokban tartják befektetési jegyeiket, és ez összhangban van-e saját likviditási igényeikkel.

Új, fokozatos szabályok az ingatlanalapok gyors visszaváltására

Február 26-tól a nyilvános, nyílt végű ingatlanalapok visszaváltási szabályai a befektetési rendeletbe kerülnek át. A hosszabb teljesítési idejű jegyekre vonatkozó minimum szint 2026 októberétől 10, 2027 októberétől 15 százalék.

A 14/2025. (II. 18.) Korm. rendelet szerint a nyílt végű ingatlanalap csak akkor teljesítheti egy héten belül a visszaváltásokat, ha portfóliójában az ingatlanok értékéhez képest elegendő olyan befektetési jegy van, amelyet legalább 180 napos teljesítési idővel lehet visszaváltani. Az eddig ezt szabályozó, 2023-ban elfogadott önálló kormányrendelet egyidejűleg hatályát veszti, így a szabályok egyetlen rendeletben, tartós jelleggel érvényesülnek.

A minimum szintet havi átlagban kell teljesíteni, és ha az alap ingatlanjainak értéke tíz százalékkal csökken, a gyors visszaváltás átmenetileg nem alkalmazható. A minimum szint elérése után a gyors visszaváltás évente csak a hosszú teljesítési idejű jegyek növekményének felére terjeszthető ki, a befektetők megfelelő tájékoztatása mellett. A befektetők számára ezért a jegysorozatok visszaváltási ideje egyre fontosabb szempont lesz.

Az alapkezelőknek 2026 októberéig kell felkészülniük az első lépcsőre. Azoknak a vállalkozásoknak, amelyek szabad pénzeszközeiket ingatlanalapban tartják, érdemes ellenőrizniük, hogy befektetési jegyeik visszaváltási ideje összhangban van-e várható likviditási igényeikkel.

Kereskedelmi médiaszolgáltatók: díjmentesség 2025 első félévében, a befizetett díj jóváírásával

2025. február 20.

Jogforrás és hatály

A Kormány veszélyhelyzeti jogalkotói hatáskörében kiadta a 17/2025. (II. 18.) Korm. rendeletet, amely a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (Mttv.) médiaszolgáltatási díjfizetési kötelezettségre vonatkozó szabályainak a veszélyhelyzet során történő eltérő alkalmazásáról szóló 544/2022. (XII. 22.) Korm. rendeletet (a továbbiakban: R.) módosítja. A módosító rendelet 3. §-a szerint a kihirdetését követő napon, 2025. február 19-én lépett hatályba. Az R. 1. §-a értelmében a 424/2022. (X. 28.) Korm. rendelet szerinti veszélyhelyzet ideje alatt az Mttv.-t az R.-ben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A preambulum szerint a határozott tartamra biztosított mentesség a társadalom tájékoztatásához fűződő érdeket szolgálja az ukrajnai fegyveres konfliktussal összefüggő veszélyhelyzetben.

A szabályozás lényege

Az R. 2. §-a a módosítás előtt a 2023. július 1. és 2024. június 30. közötti időszakra biztosított mentességet. A módosított 2. § szerint az Mttv. 44. § (2) bekezdésétől eltérően az Mttv. 42. §-a szerinti nyilvántartásba vételt követően médiaszolgáltatási jogosultságot szerzett lineáris kereskedelmi jellegű médiaszolgáltatás médiaszolgáltatója, valamint az Mttv. 63. § (9) bekezdésétől eltérően a hatósági szerződéssel rendelkező kereskedelmi jellegű médiaszolgáltatás médiaszolgáltatója 2025. január 1-jétől 2025. június 30-ig mentesül a negyedéves médiaszolgáltatási díjfizetési kötelezettség alól. Az új 3/A. § átmeneti szabálya szerint a módosító rendelet hatálybalépése előtt a 2025. év első negyedévére már megfizetett médiaszolgáltatási díjat a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság a mentesítési időszak leteltét követő negyedévre esedékes díjban a médiaszolgáltató javára elszámolja. A szabály tehát nem visszafizetést, hanem a későbbi díjkötelezettségbe történő beszámítást ír elő. A mentesség az R. 1. §-a miatt a veszélyhelyzet fennállásához kötött, és a rendelet szövege szerint a felsorolt két, kereskedelmi jellegű szolgáltatói körre terjed ki.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A rendelet az Mttv. 42. §-a szerint nyilvántartásba vett lineáris kereskedelmi televíziós és rádiós médiaszolgáltatókat, valamint a hatósági szerződéssel rendelkező kereskedelmi jellegű médiaszolgáltatókat érinti. Fél évre megszűnik a negyedéves díjteher, ami közvetlen költségmegtakarítást és likviditási könnyítést jelent egy olyan ágazatban, amelynek a rendelet preambuluma szerint a veszélyhelyzetben a társadalom tájékoztatásában kiemelt szerepe van. A mentesség határozott időre szól, ezért a 2025. július 1-jétől esedékes díjakkal a vállalkozásoknak ismét számolniuk kell. Akik az első negyedéves díjat már befizették, azoknál a megtakarítás a jóváírás miatt csak később, a 2025. harmadik negyedévére esedékes díjnál jelentkezik.

Teendők és határidők

Az érintett médiaszolgáltatóknak a 2025. első és második negyedévére nem kell médiaszolgáltatási díjat fizetniük. Ha az első negyedéves díjat a február 19-i hatálybalépés előtt megfizették, azt a harmadik negyedéves díjnál kell beszámítottként kezelni; célszerű a hatóság elszámolását ellenőrizni és a pénzügyi tervben a jóváírást ennek megfelelően ütemezni. A 2025. július 1-jétől esedékes negyedéves díjfizetési kötelezettségre a mentesség lejártá után ismét fel kell készülni, és a hatóság által jóváírt összeget a harmadik negyedéves díj elszámolásánál kell figyelembe venni.

Fél évig nem fizetnek médiaszolgáltatási díjat a kereskedelmi médiumok

A kereskedelmi televíziók és rádiók 2025. január 1. és június 30. között mentesülnek a negyedéves médiaszolgáltatási díj alól. Az első negyedévre már befizetett díjat a hatóság később jóváírja.

A 17/2025. (II. 18.) Korm. rendelet február 19-től ismét kiterjesztette a veszélyhelyzeti díjmentességet. Az Ukrajnával összefüggő veszélyhelyzetre tekintettel mentesül a nyilvántartásba vétellel jogosultságot szerzett lineáris kereskedelmi médiaszolgáltatók és a hatósági szerződéssel működő kereskedelmi médiaszolgáltatók köre.

Akik az első negyedéves díjat a rendelet hatálybalépése előtt megfizették, nem kapják vissza azonnal az összeget: a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság a mentesítési időszakot követő, vagyis a harmadik negyedévre esedékes díjban számolja el a javukra. A megtakarítás így részben csak később jelentkezik, a jóváírás pedig nem készpénzben, hanem a következő díjkötelezettség csökkentésével valósul meg. A mentesség határozott időre, június 30-ig szól.

Az érintett vállalkozásoknak érdemes a pénzügyi tervükben rögzíteniük a két negyedév kieső díjterhét és a jóváírás várható időpontját, a harmadik negyedéves díjfizetéskor pedig ellenőrizniük a hatóság elszámolását.

Ukrán agrártermékek: feloldották a köles behozatali tilalmát

2025. február 20.

Jogforrás és hatály

A Kormány kihirdette a 20/2025. (II. 18.) Korm. rendeletet, amely az Ukrajnából származó egyes mezőgazdasági termékek fuvarozásával kapcsolatos intézkedésekről szóló 130/2023. (IV. 18.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 1. mellékletét módosítja. A módosító rendelet 1. §-a az R. 1. mellékletének módosítását az 1. melléklet szerint rendeli el, a 2. § szerint pedig a rendelet a kihirdetését követő napon, 2025. február 19-én lép hatályba. A preambulum szerint az Ukrajnából származó áruk behozatalának teljes liberalizációja jelentős piaci zavarokat okozott, ezért vezettek be egyes termékekre importtilalmat; a kölesbehozatal korlátozása miatt azonban a kölesalapú termékeket exportáló magyarországi vállalkozások érdemi versenyhátrányba kerültek az uniós piacokon, ezért a Kormány a kölesre vonatkozó tilalmat feloldja.

A szabályozás lényege

Az R. 1. § (1) bekezdése szerint az 1. mellékletben felsorolt érzékeny termék a veszélyhelyzet ideje alatt – a 2. § szerinti tranzit kivételével – nem hozható be Magyarország területére, ha Ukrajna területéről származik, és az átmeneti megőrzésben lévő ilyen termék sem bocsátható szabad forgalomba. Az 1. melléklet 14. sora korábban az 1008 vámtarifaszám alá tartozó hajdinát, kölest és kanárimagot, valamint más gabonaféléket teljes egészében érzékeny terméknek minősítette. A módosított 14. sor szerint az érzékeny termék köre az „1008 (az 1008 29 00 kivételével)” vámtarifaszám, megnevezése „Hajdina, köles és kanárimag; más gabonaféle (köles kivételével)”. Ennek következtében az 1008 29 00 vámtarifaszámú ukrán eredetű köles behozatala február 19-től nem esik a tilalom alá, míg a hajdina, a kanárimag és más 1008 vámtarifaszámú gabonafélék továbbra is érzékeny termékek maradnak. A tilalom alá eső termékeknél változatlanul a fuvarozónak kell igazolnia, hogy a termék nem ukrán eredetű (1. § (2) bek.), a tranzit 15 napon belüli kilépéshez és hatósági zárhoz kötött (2. §), a jogsértés pedig a termék áfa nélküli értékének 100%-áig terjedő közigazgatási bírsággal sújtható (4. § (2) bek.).

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A változás elsősorban a kölesalapú élelmiszereket és takarmányokat gyártó, illetve exportáló hazai vállalkozásokat érinti, amelyek ukrán alapanyaghoz is hozzájuthatnak, ami a preambulum szerint a versenyhátrány mérséklését szolgálja. A behozatal lehetősége a köles hazai termelőinek piacát és árait is befolyásolhatja. A fuvarozók és szállítmányozók számára egyszerűbbé válik a kölesszállítmányok kezelése, a többi érzékeny termékre vonatkozó szigorú szabályok, így a tranzit hatósági zárral történő ellenőrzése és a bírsággal járó kockázat azonban nem változnak.

Teendők és határidők

A köles behozatalát tervező vállalkozásoknak ellenőrizniük kell, hogy a termék valóban az 1008 29 00 vámtarifaszám alá tartozik-e, mert a többi 1008-as termékre a tilalom továbbra is vonatkozik. A beszerzési és fuvarozási szerződésekben célszerű a vámtarifaszámot pontosan rögzíteni. A módosítás február 19-től alkalmazandó, átmeneti rendelkezést nem tartalmaz. A származás és a vámtarifaszám igazolására szolgáló okmányokat a szállítmánnyal együtt célszerű kezelni, mert a rendőrség és az adó- és vámhatóság ellenőrzése során az útdíj- és egyéb elektronikus rendszerek adatai is felhasználhatók (4. § (1) bek.).

Újra behozható az ukrán köles, a többi tilalom marad

Február 19-től ismét behozható Magyarországra az Ukrajnából származó köles, a többi érzékeny agrártermékre azonban a tilalom marad. A Kormány a hazai kölesfeldolgozók és exportőrök versenyhátrányának mérséklése érdekében oldotta fel a tilalmat.

A 20/2025. (II. 18.) Korm. rendelet módosította az ukrán eredetű érzékeny agrártermékek listáját: a köles (1008 29 00 vámtarifaszám) kikerült a tiltott termékek közül. A hajdina, a kanárimag és más, azonos vámtarifaszám alá tartozó gabonafélék, valamint a búza, a kukorica, a napraforgó, a repce, a liszt és a többi listás termék továbbra sem hozható be.

A rendelet indokolása szerint a korlátozás miatt a kölesalapú termékeket exportáló hazai cégek érdemi versenyhátrányba kerültek az uniós piacokon, ezért a tilalmat a kölesre feloldották.

A tilalom alá eső termékeknel a szabályok szigorúak maradnak: a fuvarozónak kell bizonyítania, hogy a szállítmány nem ukrán eredetű, a tranzitot 15 napon belül be kell fejezni, a szabályszegés pedig a termék értékének teljes összegéig terjedő bírságot vonhat maga után. A kölest importáló cégeknek érdemes a vámtarifaszámot minden szerződésben pontosan feltüntetniük.

Borpromóció: új támogatási rendszer bel- és külpiaci akciókra, februári első benyújtással

2025. február 13.

Jogforrás és hatály

Az agrárminiszter kiadta a borászati termékekkel kapcsolatos tájékoztatási és promóciós tevékenységhez nyújtott támogatásról szóló 1/2025. (II. 11.) AM rendeletet (a továbbiakban: R.). A rendelet 16. §-a szerint a kihirdetését követő 3. napon, 2025. február 14-én lép hatályba. Az R. a belpiaci és a külpiaci borágazati promóció támogatásának feltételeit, a támogatási kérelem és a program tartalmát, a döntési és kifizetési eljárást, valamint a jogkövetkezményeket határozza meg. A program akciókból áll, amelyeket a belpiacon vagy egy harmadik ország piacán, egy vagy több helyszínen, egy összefüggő időtartam alatt kell megvalósítani (1. § 1. pont). A támogatási kérelmeket és a kifizetési kérelmeket az R. szerinti elektronikus felületen az NKÜ-höz kell benyújtani, az általa közzétett közleményben foglaltak szerint.

A szabályozás lényege

Belpiaci promócióként az uniós jogi aktus alapján oltalom alatt álló földrajzi árujelzővel ellátott borászati termék földrajzi árujelzőjére vonatkozó, az Unió tagállamaiban végzett tájékoztatási tevékenység támogatható, ha célja a felelősségteljes borfogyasztás ösztönzése vagy az árujelző ismertségének előmozdítása (2. § (1) bek. a) pont). Külpiaci promócióként az 1. mellékletben meghatározott harmadik országokban folytatott PR-, promóciós és reklámtevékenység, nemzetközi vásárokon és kiállításokon való részvétel, tájékoztató kampány, piacfelmérés, eredménytanulmány és piacra jutást segítő műszaki dokumentáció támogatható (2. § (1) bek. b) pont); az utóbbi kettő önállóan nem (2. § (2) bek.). A támogatás mértéke az akció elszámolható költségeinek legfeljebb 50%-a (3. § (2) bek.), összege kérelmenként legalább 20 000, legfeljebb 400 000 eurónak megfelelő forintösszeg (3. § (3) bek.). Kérelmet a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa, a földrajzi árujelzőt kezelő hegyközségi szervezet, a borászati termelő, a termelők társulása, valamint a legalább 75%-ban borászati termelőkől álló szakmai szervezet nyújthat be, külpiaci promócióra az általuk megbízott személy is (4. § (1) bek.). Kérelmet első alkalommal 2025. február 15. és 28. között, ezt követően 2025-ben és 2026-ban május 1. és június 30. között lehet benyújtani (6. § (1) bek.). A program legkorábban a benyújtás napján indulhat, és legkésőbb 2027. június 30-ig tarthat (5. § (2) bek.).

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A rendelet a földrajzi árujelzős borokat előállító pincészeteket, hegyközségi szervezeteket és borászati szakmai szervezeteket érinti. Az 50%-os támogatási intenzitás jelentősen csökkenti a hazai és harmadik országbeli piacépítés költségét, a 20 000 eurós minimum azonban kisebb termelőknél társulás létrehozását teheti indokolttá. A program legalább 70%-ának elmaradása jogosulatlan részvételnek minősül (15. § (1) bek.), ami visszafizetési kockázatot jelent.

Teendők és határidők

Az első kérelmet a programmal és mellékleteivel együtt 2025. február 15. és 28. között kell benyújtani. Az első időszak kifizetési kérelmét a 2025. február 15. és május 31. között felmerült költségekre 2025. június 1. és 30. között kell előterjeszteni (13. § (2) bek. a) pont). Az NKÜ a programkérelemről a benyújtást követő 60 napon belül közli döntését (10. § (11) bek. a) pont). A közleményt és a harmadik országok listáját a tervezés előtt célszerű áttekinteni.

Akár 400 ezer eurós támogatás igényelhető borpromócióra

Februártól új támogatás segíti a földrajzi árujelzős magyar borok bel- és külpiacon népszerűsítését. A költségek felét fedező támogatásra az első kérelmeket február 15. és 28. között lehet benyújtani.

Az 1/2025. (II. 11.) AM rendelet alapján a borászati termelők, társulásaik, a hegyközségi szervezetek és a borászati szakmai szervezetek pályázhatnak. Az Európai Unióon belül a felelős borfogyasztást ösztönző és a földrajzi árujelzők ismertségét növelő tájékoztatás, harmadik országokban pedig többek között reklám, PR, vásári részvétel, tájékoztató kampány és piacfelmérés támogatható.

A támogatás az elszámolható költségek legfeljebb fele, kérelmenként 20 ezer és 400 ezer euró közötti forintösszegben. A programok legkésőbb 2027. június 30-ig tarthatnak, a további benyújtási időszak 2025-ben és 2026-ban május 1. és június 30. között lesz.

Az első, mindössze kéthetes benyújtási ablak miatt gyors felkészülés szükséges: a programot és mellékleteit elektronikus felületen kell benyújtani, a megvalósítás pedig saját felelősségre már a benyújtás napján elkezdődhet. A kedvezményezetteknek a jóváhagyott akciók legalább 70 százalékát meg kell valósítaniuk, ellenkező esetben a részvétel jogosulatlannak minősül.

Kórházi adósságrendezés: működési támogatás a lejárt szállítói tartozások kiegyenlítésére

2025. február 10.

Jogforrás és hatály

A Kormány 8/2025. (II. 6.) Korm. rendelete a járóbeteg- és fekvőbeteg-szakellátást nyújtó közfinanszírozott egészségügyi szolgáltatók gazdálkodását segítő intézkedésekről önálló rendelet, amely a 4. § szerint a kihirdetését követő napon lépett hatályba. A rendelet az egészségügyi szolgáltatók 2024. december 31-én fennállt, lejárt tartozásállománya alapján nyújtott egyszeri működési támogatásról, annak kötött felhasználásáról és utólagos ellenőrzéséről rendelkezik. A támogatás összegét a rendelet nem tartalmazza, azt a finanszírozó Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő állapítja meg és teszi közzé. A rendelet más jogszabályt nem módosít, és a támogatás felhasználására rövid, alig háromhetes határidőt szab.

A szabályozás lényege

Az 1. § (1) bekezdése szerint a támogatásra a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény 31. § (9a) bekezdése alapján adatot szolgáltató, állami, önkormányzati vagy egyházi tulajdonban álló járó- és fekvőbeteg-szakellátók, valamint a felsőoktatási intézmények klinikai központjai jogosultak. A 2. § (1) bekezdése kötött felhasználási sorrendet ír elő: a támogatás 2025. február 28-ig először az állam felé fennálló köztartozások, ezt követően a 2024. december 31-én lejárt szállítói tartozások, majd az ugyanekkor lejárt egyéb tartozások, végül a további szállítói és egyéb tartozások kiegyenlítésére fordítható. A sorrendben következő célra csak akkor használható fel, ha az azt megelőző pont szerinti tartozást a szolgáltató már kiegyenlítette. A rendelet a támogatás intézményi felújításra, beruházásra és fejlesztésre, valamint a 2024-ben a Rezsivédelmi Alapból már ellentételezett kiadásokra való felhasználását kizárja. A 3. § (1) bekezdése szerint a jogszerű felhasználást a kormányzati ellenőrzési szerv 2025. szeptember 30-ig ellenőrzi.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A rendelet közvetlenül a közfinanszírozott szakellátóknak szállító vállalkozásokat érinti: a gyógyszer- és orvosteknikaieszköz-forgalmazókat, az élelmezési, takarítási, karbantartási és egyéb szolgáltatókat, valamint az energia- és közműszolgáltatókat. A 2024 végén lejárt szállítói követelések a sorrendben a köztartozások után következnek, így ezek kiegyenlítésére várhatóan február végéig sor kerülhet, ami érdemben javíthatja a beszállítók likviditását és csökkentheti a követelésállomány finanszírozási költségét. A 3. § (2) bekezdése szerint szabálytalan felhasználás esetén a finanszírozó a jegybanki alapkamat kétszeresével terhelt visszatérítendő összeget három egyenlő részletben vonhatja le az egészségügyi szolgáltató havi finanszírozásából, ami a jogszerű felhasználásra ösztönzi az intézményeket.

Teendők és határidők

A beszállítóknak érdemes haladéktalanul egyeztetniük az érintett egészségügyi szolgáltatókkal a 2024. december 31-én lejárt számláik állományát, és folyószámla-egyeztetéssel elkülöníteniük, mely követeléseik tartoznak a 2. § (1) bekezdés b) pontja szerinti, elsőbbséget élvező körbe, és melyek a d) pont szerinti további tartozások közé. Mivel a támogatás felhasználásának határideje 2025. február 28., a hiányzó vagy vitatott számlák rendezését, a teljesítésigazolások pótlását és a fizetési adatok megadását február végéig célszerű lezárni. A beérkező kifizetéseket érdemes számlaszinten beazonosítani, mert a felhasználás jogszerűségét a kormányzati ellenőrzési szerv 2025. szeptember 30-ig vizsgálja.

Február végéig fizethetik ki a kórházak a lejárt szállítói számlákat

Egyszeri állami működési támogatást kapnak a közfinanszírozott szakellátók a 2024 végén lejárt tartozásaik rendezésére. A pénzt február 28-ig, kötött sorrendben kell felhasználniuk, a köztartozások után a szállítói számlákra.

A 8/2025. (II. 6.) Korm. rendelet szerint az állami, önkormányzati és egyházi fenntartású kórházak, szakrendelők és a klinikai központok a 2024. december 31-én fennállt lejárt tartozásállományuk alapján kapnak támogatást. Először az állam felé fennálló köztartozásokat kell rendezniük, ezután következnek a 2024 végén lejárt szállítói számlák, majd az egyéb tartozások.

A támogatás nem fordítható felújításra, beruházásra vagy fejlesztésre, és nem fedezheti a Rezsivédelmi Alapból 2024-ben már ellentételezett kiadásokat sem. A felhasználást szeptember 30-ig ellenőrzik, szabálytalanság esetén a visszafizetendő összeget a jegybanki alapkamat kétszeresével növelve vonják le az intézmény finanszírozásából.

A gyógyszer-, eszköz- és szolgáltatásbeszállítók számára ez a régóta húzódó kintlévőségek rendezésének lehetőségét jelenti. Érdemes most egyeztetni a lejárt számlák állományát az intézményekkel, és február végéig lezárni a vitatott tételeket, pótolni a hiányzó teljesítésigazolásokat, hogy a kifizetés ne csússzon. A beérkező utalásokat célszerű számlaszinten beazonosítani.

Magyar–laoszi kötött segélyhitel-keretprogram: 15 millió dolláros vízgazdálkodási projekt magyar szállítókkal

2025. február 20.

Jogforrás és hatály

A Kormány 11/2025. (II. 18.) Korm. rendelete a Magyarország Kormánya és a Laoszi Népi Demokratikus Köztársaság Kormánya közötti pénzügyi együttműködési keretprogram kialakításáról szóló, jegyzékváltással létrejött megállapodást (a továbbiakban: Megállapodás) hirdeti ki. A laoszi jegyzék 2025. január 22-én Vientiánban, a magyar válaszjegyzék 2025. február 3-án Budapesten kelt. A rendelet 4. § (1) bekezdése szerint a kihirdetését követő napon lép hatályba, a Megállapodást kihirdető 2. § és 3. §, valamint a mellékletek pedig a Megállapodás 11. cikk (3) bekezdésében meghatározott időpontban, amelyet külön közlemény állapít meg. A végrehajtásért a külgazdasági ügyekért felelős miniszter felel (5. §).

A szabályozás lényege

A Megállapodás 2. cikk (1) bekezdése szerint Magyarország a Magyar Export-Import Bank Zrt. (Eximbank) által folyósítható kötött segélyhitelekhez kamattámogatás és adományelem formájában vissza nem térítendő hivatalos támogatást ajánl fel a Vientiánban megvalósuló „Vízgazdálkodási Projekt” befejezéséhez. Az 1. cikk a) pontja szerint a kötött segély magyar származású áruk és szolgáltatások beszerzéséhez kötött exporthitel. A 3. cikk (1) bekezdése alapján a finanszírozható projekt összértéke legfeljebb 15 millió USD; a kedvezményezettségi szint legalább 50% [3. cikk (2) bekezdés]. A hitel futamideje legfeljebb 22,5 év, ebből 4 év türelmi idő, az éves kamat 0% [3. cikk (3) bekezdés], a folyósítási időszak legfeljebb 4 év [3. cikk (4) bekezdés]. A 4. cikk (3) bekezdése szerint idegen tartalom akkor megengedett, ha a teljesített export legalább 50%-ban magyar származásúnak minősül. A 6. cikk (2)–(3) bekezdése szerint az Eximbank saját forrásból hitelez, a kockázatokat a MEHIB biztosítja. Az egyedi hitelszerződésre a magyar jog irányadó, a vitákat ICC-választottbíróóság dönti el (10. cikk).

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A keretprogram elsősorban a víziközmű- és vízgazdálkodási projektekben jártas magyar mérnöki, kivitelező és berendezésszállító vállalkozások számára jelent piaci lehetőséget, valamint beszállítóik számára, mivel a finanszírozás magyar áruk és szolgáltatások beszerzéséhez kötött. Az 50%-os magyar származási követelmény a hazai alvállalkozói és gyártói láncot is bevonja. Az állami kamattámogatás, a 0%-os kamat és a MEHIB-biztosítás jelentősen mérsékli az exportőr fizetési és politikai kockázatát, a laoszi Pénzügyminisztérium ugyanis szuverén garanciával egyenértékű fizetési kötelezettséget vállal [2. cikk (2) bekezdés]. A keret egyetlen, korábban már megkezdett projekt befejezésére szól, így a részvételi lehetőség korlátozott.

Teendők és határidők

A vállalkozásoknak érdemes nyomon követniük a Megállapodás hatálybalépéséről szóló közleményt, mivel a finanszírozás érdemi rendelkezései csak attól az időponttól alkalmazandók. Az érdeklődő szállítóknak célszerű felvenniük a kapcsolatot az Eximbankkal és a projektben részt vevő magyar fővállalkozóval, és előzetesen felmérniük, hogy termékeik és szolgáltatásaik teljesítik-e az 50%-os magyar származási követelményt. A szerződéses dokumentációban figyelemmel kell lenni arra, hogy az egyedi hitelszerződésre magyar jog vonatkozik. A Megállapodás a 11. cikk (1) bekezdése szerint két évig hatályos, és automatikusan egy-egy évvel meghosszabbodik, ha egyik fél sem mondja fel legalább három hónappal korábban; a már megkötött egyedi szerződéseket a megszűnés nem érinti.

Kedvezményes állami hitel nyit utat magyar szállítóknak Laoszban

Legfeljebb 15 millió dolláros, nulla kamatozású kötött segélyhitel finanszírozza egy laoszi vízgazdálkodási projekt befejezését. A forrás magyar áruk és szolgáltatások beszerzésére használható fel, ami exportlehetőséget teremt a hazai vállalkozásoknak.

A most kihirdetett magyar–laoszi megállapodás alapján az Eximbank saját forrásból nyújt hitelt a laoszi félnek, a magyar állam pedig kamattámogatással és vissza nem térítendő adományelemmel járul hozzá. A hitel futamideje legfeljebb 22,5 év, kamata 0%, a fizetési és politikai kockázatokat a MEHIB biztosítja.

A finanszírozás a Vientiánban zajló, korábban már megkezdett vízgazdálkodási projekt befejezésére szól, a laoszi Pénzügyminisztérium hiteladósként szuverén garanciával egyenértékű kötelezettséget vállal. A teljesített exportnak legalább 50%-ban magyar származásúnak kell lennie, így nemcsak a fővállalkozó, hanem a hazai gyártók és alvállalkozók is bekapcsolódhatnak.

A megállapodás érdemi rendelkezései külön közleményben megjelölt időponttól alkalmazandók. Az érdeklődő mérnöki, kivitelező és gépgyártó cégeknek érdemes már most egyeztetniük az Eximbankkal és a projekt magyar fővállalkozójával, valamint felmérniük, hogy kínálatuk megfelel-e a származási követelménynek. Az egyedi hitelszerződésekre a magyar jog irányadó, a vitákat nemzetközi választottbíróság dönti el.

Élelmiszerrel érintkező műanyagok: új tisztasági, megfelelőségi és újrafeldolgozási követelmények az EU-ban

2025. február 26.

Jogforrás és hatály

A Bizottság (EU) 2025/351 rendelete (2025. február 21.) az élelmiszerekkel rendeltetésszerűen érintkezésbe kerülő műanyagokról szóló 10/2011/EU rendeletet, az újrafeldolgozott műanyagokról szóló (EU) 2022/1616 rendeletet és a helyes gyártási gyakorlatról szóló 2023/2006/EK rendeletet módosítja. A rendeletet az Európai Unió Hivatalos Lapjában 2025. február 24-én hirdették ki. Az 5. cikk szerint a kihirdetést követő huszadik napon, azaz 2025. március 16-án lép hatályba, és valamennyi tagállamban közvetlenül alkalmazandó, így hazai átültetést nem igényel. A 2. cikk az (EU) 2022/1616 rendelet 4. cikk (2) bekezdését, a 3. cikk a 2023/2006/EK rendelet mellékletét módosítja, a 4. cikk pedig átmeneti szabályokat tartalmaz a már forgalomban lévő termékekre és a köztes termékekre.

A szabályozás lényege

Az 1. cikk új 3a. cikket iktat a 10/2011/EU rendeletbe, amely meghatározza a magas tisztasági fok fogalmát: a felhasznált anyag csak kis mennyiségben tartalmazhat nem szándékosan hozzáadott anyagokat, amelyeket engedélyi előírás, kockázatértékelés vagy toxikológiai értékelés alapján kell elfogadhatónak minősíteni; a toxikológiai útnál például az élelmiszerbe való kioldódás anyagoként nem haladhatja meg a 0,05 mg/kg értéket. Az adalékanyag fogalma kiegészül a polimerhez kötődő felületű szilárd anyagokkal, új fogalomként megjelenik a műanyag-újrafeldolgozás és az UVCB-anyag. A módosított 2. cikk (3) bekezdése rögzíti, hogy a rendelet nem érinti a ragasztóanyagokra, bevonatokra és nyomdafestékekre vonatkozó szabályokat. A megfelelőségi nyilatkozatnak az ellátási lánc következő szereplője számára a nem szándékosan hozzáadott anyagokról is megfelelő információt kell adnia. Ismételt érintkezésre szánt tárgyaknál a kioldódási vizsgálatot háromszor kell elvégezni ugyanazzal a mintával. A 2023/2006/EK rendelet új C. szakasza szerint a gyártás során keletkező, újrafeldolgozásra szánt vágási maradékokat a hulladéktól elkülönítve kell gyűjteni.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A rendelet az élelmiszer-csomagolóanyagok, konyhai és háztartási műanyag termékek gyártóit, az alapanyag- és köztestermék-szállítókat, a műanyag-újrafeldolgozókat, valamint az ilyen termékeket forgalomba hozó importőröket és kereskedőket érinti. Közvetve az élelmiszer-előállítók is érintettek, mert a csomagolóanyag megfelelőségét a beszállítói nyilatkozatok alapján kell igazolniuk. A többletterhet elsősorban a szennyezőanyag-értékelések elkészítése, a kibővített megfelelőségi nyilatkozatok, a háromszoros kioldódási vizsgálatok és a gyártáson belüli újrafeldolgozás minőségbiztosítási dokumentálása jelenti, a pontosított fogalmak ugyanakkor csökkentik a jogértelmezési bizonytalanságot. A közvetlen alkalmazandóság miatt a hazai élelmiszerlánc-felügyeleti hatósági ellenőrzések is az új követelményeket kérik számon, ami a magyar exportőrökre és importőrökre egyaránt vonatkozik.

Teendők és határidők

A 4. cikk (1) bekezdése szerint a korábbi szabályoknak megfelelő, 2026. szeptember 16. előtt először forgalomba hozott termékek a készletek kimerüléséig forgalmazhatók. A 4. cikk (2) bekezdése alapján a 2025. december 16. után először forgalomba hozott, az új szabályoknak meg nem felelő köztes termékek megfelelőségi nyilatkozatában ezt fel kell tüntetni, és azok csak a 2026. szeptember 16. előtt forgalomba hozandó termékek gyártására használhatók. Az érintett vállalkozásoknak érdemes felülvizsgálniuk receptúráikat, beszállítóiktól az új tartalmú nyilatkozatokat bekérniük, vizsgálati terveiket a módosított V. mellékletnek megfelelően átalakítaniuk, és gyártási hulladékkezelési eljárásaikat a 2023/2006/EK rendelet C. szakaszához igazítaniuk.

Szigorodnak az élelmiszerrel érintkező műanyagokra vonatkozó uniós szabályok

Pontosabb tisztasági követelmények, bővebb megfelelőségi nyilatkozat és új újrafeldolgozási előírások vonatkoznak az élelmiszerrel érintkező műanyagokra. A módosítás március 16-án lép hatályba, a régi termékekre átmeneti idő vonatkozik.

Az Európai Bizottság (EU) 2025/351 rendelete meghatározza, mikor tekinthető egy műanyaggyártáshoz használt anyag magas tisztasági fokúnak, és szigorúbb tájékoztatást ír elő a nem szándékosan bekerülő szennyeződésekről. A megfelelőségi nyilatkozatban ezekről is megfelelő információt kell adni a vevőnek.

Az ismételt használatra szánt tárgyakon, például dobozokon és konyhai eszközökön a kioldódási vizsgálatot háromszor kell elvégezni ugyanazzal a mintával, a gyártás során keletkező, újrafeldolgozásra szánt műanyag maradékokat pedig a hulladéktól elkülönítve kell gyűjteni. A szabályok közvetlenül alkalmazandók, hazai jogszabályra nincs szükség. A rendelet egyértelművé teszi azt is, hogy a ragasztókra, bevonatokra és nyomdafestékekre továbbra is külön szabályok vonatkoznak.

A korábbi szabályoknak megfelelő termékek 2026. szeptember 16-ig hozhatók először forgalomba, és ezután a készletek kimerüléséig értékesíthetők. A csomagolóanyag-gyártóknak, importőröknek és élelmiszer-előállítóknak ezért érdemes már most bekérniük az új tartalmú nyilatkozatokat, és felülvizsgálniuk vizsgálati terveiket és receptúráikat.

Méhállomány-egészségügyi csekély összegű támogatás: kérelmezés február 1. és 28. között

2025. február 4.

Jogforrás és hatály

A méhállomány egészségügyi kondíciójának megőrzéséhez igénybe vehető csekély összegű támogatásról szóló 29/2019. (VI. 20.) AM rendelet 5. § (1) bekezdése szerint a támogatási kérelmet a tárgyév február 1. és február 28. között lehet benyújtani, így a 2025. évi kérelmezési időszak február 1-jén megnyílt. A 2. § (1) bekezdése alapján a támogatás a mezőgazdasági ágazatban nyújtott csekély összegű támogatásokról szóló 1408/2013/EU bizottsági rendelet szerinti, vissza nem térítendő mezőgazdasági csekély összegű támogatás. A támogatás forrása a 3. § szerint a nemzeti agrártámogatások előirányzata, a tárgyévi keretösszeget miniszteri közlemény határozza meg, a kérelmeket a Magyar Államkincstár bírálja el.

A szabályozás lényege

A 2. § (3) bekezdése szerint a támogatás összege méhcsaládonként 1000 forint, de nem haladhatja meg a kérelmező és a vele egy és ugyanazon vállalkozásnak minősülő vállalkozások számára rendelkezésre álló szabad csekély összegű támogatási keretet. A méhcsaládok számát a 2. § (2) bekezdése alapján a Tenyészet Információs Rendszerben (TIR) a támogatási időszak, vagyis az előző naptári év november 15. napján nyilvántartott adat szerint kell megállapítani. A 4. § (1) bekezdése szerint a méhészeti termelő tevékenységet végző természetes vagy jogi személy jogosult, aki egyebek mellett a megjelölt napon a TIR-ben nyilvántartott méhállománnyal rendelkezik. Az 5. § (1) és (4) bekezdése szerint a kérelem kizárólag elektronikusan, a Kincstár űrlapkitöltő felületén nyújtható be, és az eljárásban kötelező az elektronikus kapcsolattartás. A 6. § (1) bekezdése alapján a Kincstár tárgyév május 15-éig dönt, a 6. § (4) bekezdése szerint pedig a keretösszeg túllépése esetén a jogos támogatás arányosan csökken.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A támogatás a méhészeti vállalkozásokat, az őstermelőket és a méhészettel foglalkozó gazdasági társaságokat érinti. Bár az egy méhcsaládra jutó összeg szerény, nagyobb állományoknál érdemi forrást jelent a varroaatkák elleni kezelés és más állategészségügyi költségek fedezésére. A támogatás beszámít a mezőgazdasági csekély összegű támogatási keretbe, ezért csökkenti a vállalkozás és a vele egy vállalkozásnak minősülő cégek által más jogcímen igénybe vehető de minimis támogatás összegét. A kötelező elektronikus ügyintézés az ügyfélkapus hozzáféréssel nem rendelkező kistermelőknél meghatalmazott igénybevitelét teheti szükségessé. A keret túligénylése esetén a ténylegesen kifizetett összeg alacsonyabb lehet a méhcsaládszám alapján számítotttnál.

Teendők és határidők

A méhészeknek 2025. február 28-ig kell benyújtaniuk kérelmüket a Kincstár elektronikus felületén, a Kincstár honlapján közzétett közlemény szerint. Benyújtás előtt érdemes ellenőrizni, hogy a TIR-ben a 2024. november 15-i állapot szerint helyesen szerepel-e a méhcsaládok száma, mert a támogatás alapja ez az adat. Fel kell mérni a szabad csekély összegű támogatási keretet is, az egy és ugyanazon vállalkozásnak minősülő vállalkozások korábbi támogatásait is figyelembe véve. A rendelet szerinti egyéb jogosultsági feltételek, így a nyilvántartási és állategészségügyi bejelentési kötelezettségek teljesítését is célszerű előre ellenőrizni. A döntés május 15-ig várható.

Február végéig igényelhető a méhcsaládonkénti egészségügyi támogatás

Február 1-jén megnyílt a méhállomány egészségügyi kondíciójának megőrzését szolgáló támogatás kérelmezési időszaka. A méhészek méhcsaládonként 1000 forintot igényelhetnek február 28-ig, kizárólag elektronikusan, a Magyar Államkincstárnál.

A támogatás alapja a Tenyészet Információs Rendszerben 2024. november 15-én nyilvántartott méhcsaládszám, nem a kérelem benyújtásakor ténylegesen tartott állomány, ezért a méhészeknek érdemes a beadás előtt ellenőrizniük, hogy állományuk helyesen szerepel-e a rendszerben. Az igénylés a Kincstár honlapján közzétett közlemény szerint, az elektronikus űrlapkitöltő felületen történik, és az eljárásban kötelező az elektronikus kapcsolattartás.

A juttatás csekély összegű (de minimis) mezőgazdasági támogatásnak minősül, így beszámít a vállalkozás szabad támogatási keretébe, a vele egy vállalkozásnak minősülő cégekkel együtt. Ha a beérkező jogos igények meghaladják a rendelkezésre álló keretösszeget, a kifizetett támogatás arányosan csökken.

A Kincstár május 15-ig dönt a kérelmekről, a döntéseket és értesítéseket elektronikus úton közli. A kistermelők meghatalmazott útján is benyújthatják kérelmüket, egy támogatási időszakra egy kérelem adható be. A kérelem kizárólag a február 1. és 28. közötti időszakban nyújtható be.

Februári adózási határidők: járulékbevallás, havi és éves áfa, mulasztási következmények

2025. február 3.

Jogforrás és hatály

A februári bevallási és befizetési határidőket az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (Art.) határozza meg: a havi adó- és járulékbevallásról az 50. §, a bevallások határidejéről a 2. melléklet, az adók esedékességéről a 3. melléklet rendelkezik, utóbbira az 58. § (2) bekezdése utal. A jogkövetkezményeket a 220–232. § szabályozza. Az áfa alanyi adómentességének választásához kapcsolódó februári határidőt az alanyi adómentesség választhatóságára jogosító értékhatár emeléséről szóló 5/2025. (I. 25.) Korm. rendelet állapítja meg. A határidők a hatályos eljárási szabályokból következnek.

A szabályozás lényege

Az Art. 50. § (1) bekezdése szerint a munkáltató, kifizető a természetes személyeknek teljesített kifizetésekkel összefüggő adókról és járulékokról havonta, a tárgyhót követő hónap 12. napjáig elektronikus bevallást tesz, így a januári bérekről 2025. február 12-ig. A levont járulékot ugyanezen napig kell megfizetni. A havi áfabevallást és az áfa megfizetését a tárgyhót követő hó 20. napjáig kell teljesíteni, a januári időszakra tehát február 20-ig. Az éves áfabevallók és a havi vagy évközi bevallásra nem kötelezett adózók a 2024. évről 2025. február 25-ig nyújtanak be bevallást (2. melléklet I. B) 2.1. pont). A 2. melléklet 3.1.3. pontja szerint évente annak kell áfabevallást benyújtania, akinek a tárgyévet megelőző második évben elszámolandó adója nem érte el a 250 000 forintot, és adó nélküli árbevétele nem haladta meg az 50 millió forintot; havi bevallásra kötelezett, akinek elszámolandó adója az 1 millió forintot elérte (3.1.2. pont). Az 5/2025. Korm. rendelet szerint a 2025. évre a 18 millió forintos értékhatárhoz kötött alanyi adómentesség választásáról 2025. február 28-ig lehet nyilatkozni.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A havi járulékbevallás minden munkáltatót és kifizetőt, a havi áfabevallás a havi bevallási gyakoriságú áfaalanyokat, az éves bevallás jellemzően a kisebb forgalmú vállalkozásokat érinti. Az Art. 220. § (1) bekezdése szerint a kötelezettség megszegése miatt a természetes személy adózó 400 000 forintig, a nem természetes személy adózó 1 000 000 forintig terjedő mulasztási bírsaggal sújtható; kötelezettségszegésnek minősül a késedelmes, hiányos vagy hibás teljesítés is ((2) bekezdés). A 221. § (1) bekezdése alapján a bevallás elmulasztásakor az adóhatóság főszabályként előbb 15 napos határidővel felhívja az adózót a teljesítésre. Ha a munkáltató a levont adót nem fizeti meg, a 232. § szerint késedelmi pótlék mellett 50 százalékgig terjedő mulasztási bírság fizetésére kötelezhető.

Teendők és határidők

Érdemes a bérszámfejtést és a könyvelést úgy ütemezni, hogy a januári bérekről szóló bevallás és a járulékbefizetés február 12-ig, a havi áfabevallás és -befizetés február 20-ig, az éves bevallások február 25-ig teljesüljenek. Az éves bevallóknak indokolt ellenőrizniük, hogy év közben nem érték-e el a negyedéves vagy havi bevallásra áttérést kiváltó értékhatárt (2. melléklet 3.1.4. és 3.1.5. pont). A 18 millió forintos alanyi mentességet választani kívánó kisvállalkozásoknak február 28-ig kell nyilatkozniuk. Késedelem esetén a mulasztás mielőbbi pótlása és a késedelem okának dokumentálása javasolt, mert a 220. § (3) bekezdése szerint az elvárható magatartás igazolása kizárhatja a bírságot.

Februári adónaptár: járulékok 12-ig, áfa 20-ig, éves bevallás 25-ig

Februárban több fontos adózási határidő jár le: a januári bérek bevallása, a havi áfa, valamint az éves bevallások. Az alanyi adómentesség választásáról február 28-ig lehet nyilatkozni.

A munkáltatóknak a januári bérekhez kapcsolódó adókról és járulékokról február 12-ig kell bevallást benyújtaniuk, és a levont járulékot is eddig kell megfizetniük. A havi áfabevallók február 20-ig vallják be és fizetik meg a januári adót. Az éves áfabevallók és a havi bevallásra nem kötelezett adózók a 2024. évről február 25-ig teljesítik bevallásukat.

Aki 2025-ben a 18 millió forintos értékhatárig alanyi adómentességet szeretne választani, február 28-ig nyilatkozhat. A határidők elmulasztása költséges lehet: a mulasztási bírság cégeknél egymillió, egyéni vállalkozóknál négyszázezer forintig terjedhet. Ha a munkáltató a levont adót nem fizeti be, késedelmi pótlék mellett akár ötvenszázalékos bírsággal is számolnia kell.

Érdemes a bérszámfejtést és a könyvelést már most a határidőkhöz igazítani, és a fizetendő összegeket időben elkülöníteni a számlán. Ha késedelem mégis bekövetkezik, a mulasztást mielőbb pótolni kell, és célszerű dokumentálni annak okát, mert az elvárható gondosság igazolása esetén a bírság elkerülhető.

6 GHz-es wifi: az NMHH a frekvenciarendeletet az uniós WAS/RLAN-szabályokhoz igazította

2025. február 11.

Jogforrás és hatály

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság elnöke kiadta a nemzeti frekvenciafelosztásról, valamint a frekvenciasávok felhasználási szabályairól szóló 7/2015. (XI. 13.) NMHH rendelet módosításáról szóló 2/2025. (II. 6.) NMHH rendeletet, az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (Eht.) 182. § (3) bekezdés 3. és 8. pontjában kapott felhatalmazás alapján. A rendelet 3. §-a szerint a kihirdetését követő napon, a Nemzeti Jogszabálytár szerint 2025. február 8-án lépett hatályba; módosító rendelkezései (1–2. §, 1–3. melléklet) beépültek a 7/2015. NMHH rendeletbe. A 4. § szerint a rendelet a 2021/1067/EU végrehajtási határozatot módosító, 2024. december 17-i (EU) 2024/3157 bizottsági végrehajtási határozatnak való megfelelést szolgálja.

A szabályozás lényege

A módosítás célja a preambulum szerint az 5945–6425 MHz-es sávban működő vezeték nélküli hozzáférési rendszerek, köztük a rádiós helyi hálózatok (WAS/RLAN) harmonizált használatára vonatkozó uniós szabályokkal való összhang megteremtése. Az (EU) 2024/3157 határozat melléklete két eszközkategóriát különít el. Az alacsony teljesítményű, beltéri (LPI) eszközök csak épületen belül, fémbevonatú ablakú vonaton és légi járművön használhatók; kültéri használatuk, beleértve a közúti járműveket, nem megengedett, sugárzott teljesítményük legfeljebb 23 dBm e.i.r.p., teljesítménysűrűségük 10 dBm/MHz. A nagyon alacsony teljesítményű (VLP) hordozható eszközök beltéren és kültéren is működhetnek 14 dBm e.i.r.p. és 1 dBm/MHz határértékkel, pilóta nélküli légi járművön azonban nem. A határozat preambuluma szerint a VLP-eszközök 5935 MHz alatti sávon kívüli kibocsátására a –45 dBm/MHz-es határérték 2024. december 31. után is alkalmazandó, a szigorítás kérdéséről 2025. december 31-ig kell dönteni.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A változás a 6 GHz-es sávot használó vezeték nélküli eszközöket gyártó, importáló és forgalmazó vállalkozásokat, a hálózatokat tervező és telepítő informatikai szolgáltatókat, valamint a saját wifi-hálózatot üzemeltető cégeket, például irodákat, üzleteket, szállodákat és vendéglátóhelyeket érinti. A hazai szabályok uniós harmonizációja egységes feltételeket teremt, így az unióban megfelelőnek minősülő eszközök azonos feltételekkel használhatók Magyarországon is. Kockázatot jelent viszont, ha egy beltéri eszközt kültéren, járműben, vagy egy hordozható eszközt drónon alkalmaznak, mert az a frekvenciahasználati feltételek megsértésének minősülhet. A határozat szerint a VLP-eszközök sávon kívüli határértéke felülvizsgálat alatt áll, ezért a későbbi termékfejlesztésnél ennek kimenetelével is számolni kell.

Teendők és határidők

A 6 GHz-es eszközöket forgalmazó vállalkozásoknak érdemes ellenőrizniük, hogy termékeik besorolása (LPI vagy VLP) és a felhasználói tájékoztatók egyértelműen jelzik-e a használati korlátokat, különösen a kültéri és a járműben történő használat tilalmát. A hálózattervezőknek és üzemeltetőknek a telepítésnél az eszköz kategóriájának megfelelő helyszínt kell választaniuk, a hordozható eszközöket pedig nem építhetik pilóta nélküli légi járműbe. A 7/2015. NMHH rendelet módosított mellékleteinek pontos szövegét a hatályos változatból célszerű áttekinteni, mert az eszközök hazai használatának feltételeit ezek rögzítik. Figyelemmel kell kísérni az uniós határozat 4. cikke szerinti, 2025. december 31-ig esedékes felülvizsgálatot és az ezt követő hazai módosításokat is.

Uniós szabályokhoz igazodnak a 6 GHz-es wifi-eszközök hazai feltételei

Február 8-án hatályba lépett az NMHH rendelete, amely a 6 GHz-es sávban működő wifi- és más vezeték nélküli hálózati eszközök használatát az uniós feltételekhez igazítja.

A 2/2025. NMHH rendelet a nemzeti frekvenciafelosztási szabályokat egy 2024 decemberi uniós bizottsági határozattal hangolja össze. Az uniós szabályok két eszköztípust különböztetnek meg. Az alacsony teljesítményű beltéri eszközök csak épületen belül, illetve vonaton és repülőgépen használhatók, kültéren és közúti járműben nem. A nagyon alacsony teljesítményű hordozható eszközök kültéren is működhetnek, drónon azonban nem.

A változás a hálózati eszközöket forgalmazó kereskedőket, a hálózatokat telepítő informatikai cégeket, valamint a saját wifit üzemeltető irodákat, üzleteket és szállodákat érinti. Érdemes ellenőrizni, hogy az eszközöket a kategóriájuknak megfelelő helyen, például beltéri eszközt valóban épületen belül használják-e, és a vevők tájékoztatása egyértelműen jelzi-e a korlátokat.

Az uniós határozat a hordozható eszközök egyes kibocsátási határértékeinek felülvizsgálatát 2025 végéig írja elő, ezért a termékfejlesztésnél és a beszerzéseknél ezzel is számolni kell, és a további hazai módosításokat is érdemes figyelni.

USA: „America First” befektetéspolitikai memorandum – gyorsított eljárás szövetségeseknek, szigorúbb CFIUS-szűrés

2025. február 25.

Jogforrás és hatály

Az Egyesült Államok elnöke 2025. február 21-én írta alá a „Memorandum on America First Investment Policy” című, a kabinet tagjainak és a szövetségi ügynökségek vezetőinek címzett elnöki memorandumot. A dokumentum nem törvény és nem végrehajtási rendelet, hanem a kormányzati szervek számára irányokat kijelölő szakpolitikai utasítás. Az 5. szakasz szerint a memorandum nem érinti az ügynökségek meglévő hatásköreit, az alkalmazandó jog és a költségvetési fedezet keretei között hajtandó végre, és senki számára nem keletkeztet bíróság előtt érvényesíthető jogot. A végrehajtást a 3. szakasz szerint a pénzügyminiszter irányítja a külügy-, a védelmi és a kereskedelmi miniszterrel, valamint az amerikai kereskedelmi képviselővel együttműködve.

A szabályozás lényege

A memorandum 2. szakasza szerint az Egyesült Államok nyitott marad a befektetések előtt, különösen a mesterséges intelligencia és más feltörekvő technológiák hazai fejlesztése érdekében. A meghatározott szövetséges és partnerforrásokból érkező beruházásokra objektív kritériumokon alapuló gyorsított eljárást kell kialakítani, azzal a feltétellel, hogy a befektető nem működik együtt ellenséges külföldi szereplőkkel. Az 1 milliárd dollárt meghaladó beruházások környezeti vizsgálatát gyorsítani kell. A Külföldi Befektetési Bizottság (CFIUS) és más eszközök révén korlátozni kell a Kínai Népköztársasághoz köthető befektetéseket a technológiai, infrastrukturális, egészségügyi, mezőgazdasági és energetikai ágazatban, védeni kell az érzékeny létesítmények közelében lévő földterületeket, és a Kongresszussal egyeztetve bővíteni kell a zöldmezős beruházások vizsgálatát. Az ellenséges országokból érkező befektetéseknél a határozatlan idejű kockázatsökkentő megállapodások helyett konkrét, határidős intézkedéseket kell alkalmazni. A szavazati és irányítási jog nélküli passzív befektetések továbbra is szívesen látottak. A 4. szakasz ellenséges külföldi szereplőnek minősíti Kínát, Kubát, Iránt, Észak-Koreát, Oroszországot és a venezuelai Maduro-rezsimet.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

Az amerikai piacon beruházni, vállalatot felvásárolni vagy technológiai partnerséget kötni kívánó magyar vállalkozásokat a memorandum több irányból érintheti. A gyorsított eljárás a szövetséges forrásból érkező befektetőknek kedvezhet, a dokumentum azonban nem nevesíti, mely országokra terjed ki. A kínai tulajdonosi háttérrel, kínai partnerekkel vagy kínai finanszírozással rendelkező cégek amerikai tranzakciói hosszabb és szigorúbb vizsgálatra számíthatnak. A memorandum az amerikai befektetők kínai főlvezető-, mesterségesintelligencia-, kvantum-, biotechnológiai és repülőipari befektetéseinek további korlátozását is kilátásba helyezi, ami a vegyes tulajdonú vállalatcsoportok finanszírozási szerkezetét is befolyásolhatja.

Teendők és határidők

A memorandum határidőt nem állapít meg; a konkrét szabályokat a pénzügyminisztérium és a többi érintett szerv későbbi intézkedései alakítják ki. Az amerikai terjeszkedést tervező vállalkozásoknak érdemes már most feltérképezniük tulajdonosi láncukat, finanszírozóikat és technológiai partnereiket abból a szempontból, hogy kapcsolódnak-e a memorandum szerinti ellenséges országokhoz. Indokolt a tervezett tranzakciókban a CFIUS-kockázatot korán felmérni, és a passzív, irányítási jog nélküli befektetési formák lehetőségét is megvizsgálni. Figyelemmel kell kísérni a gyorsított eljárás feltételeiről és a kifelé irányuló befektetések korlátozásáról szóló későbbi amerikai végrehajtási lépéseket.

Amerikai befektetéspolitika: gyorsabb eljárás szövetségeseknek, szigorúbb szűrés Kínával szemben

Az amerikai elnök február 21-i memoranduma gyorsított eljárást ígér a szövetséges befektetőknek, miközben szigorítja a kínai kapcsolátú befektetések vizsgálatát. Az amerikai piacra készülő magyar vállalkozásokat is érintheti.

Az America First befektetéspolitikai memorandum szerint az Egyesült Államok továbbra is várja a külföldi tőkét, különösen a mesterséges intelligencia és más fejlett technológiák területén. A szövetséges forrásból érkező befektetések objektív feltételek alapján gyorsabban juthatnak jóváhagyáshoz, az egymilliárd dollár feletti projektek környezeti vizsgálata pedig felgyorsul. A szavazati és irányítási jog nélküli passzív befektetéseket továbbra is szívesen fogadják.

A kínai kapcsolátú befektetéseket ugyanakkor a CFIUS révén szigorúbban szűrik a technológiai, infrastrukturális, egészségügyi, mezőgazdasági és energetikai ágazatban. A memorandum az amerikai befektetők kínai befektetéseinek további korlátozását is kilátásba helyezi a félvezető-, a mesterségesintelligencia-, a kvantum- és a biotechnológiai ágazatban.

A dokumentum szakpolitikai irányt jelöl ki, a részletszabályok később születnek meg. Az amerikai terjeszkedést tervező vállalkozásoknak érdemes előre áttekinteniük tulajdonosi és finanszírozói hátterüket, valamint technológiai partnereiket, és a tranzakciók tervezésekor korán felmérniük a hatósági vizsgálat kockázatát.

Az EU agrár- és élelmiszer-ágazati jövőképe: egyszerűsítés, versenyképesség, importelőírások összehangolása

2025. február 21.

Jogforrás és hatály

Az Európai Bizottság 2025. február 19-én mutatta be a „Vision for Agriculture and Food” (Az agrár- és élelmiszer-ágazat jövőképe) című közleményét, amelynek dokumentumszáma COM(2025) 75. A közlemény nem kötelező erejű jogi aktus, hanem az uniós agrár- és élelmiszer-politika következő éveinek irányait kijelölő szakpolitikai keret, amely a Bizottság szerint ma működőképes, a jövőben alakítható, és 2040-ig fenntartható kíván lenni. A dokumentum az uniós mezőgazdaság jövőjéről 2024 januárjában indított stratégiai párbeszédre épül. A benne foglalt intézkedések jelentős része későbbi jogalkotási javaslatok formájában jelenik meg, a mezőgazdasági egyszerűsítési jogszabálycsomagot a Bizottság 2025-re tervezi.

A szabályozás lényege

A jövőkép négy kiemelt területre épül. Az első a vonzó agrár-élelmiszeripari ágazat: a Bizottság felülvizsgálja a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokra vonatkozó szabályokat és a közös piacszervezésről szóló rendeletet, igazságosabb, egyszerűbb és célzottabb közös agrárpolitikát javasol, megerősíti az élelmiszerlánc-megfigyelő központot, valamint generációváltási és biogazdasági stratégiát készít. A második a versenyképes és ellenálló ágazat: csökkenteni kívánja a gazdálkodók és az élelmiszeripari vállalkozások adminisztratív terheit, erősebb összhangot szorgalmaz az importtermékekre vonatkozó termelési előírások terén, fehérjeellátási tervet dolgoz ki, felülvizsgálja az állatjóléti jogszabályokat, és hosszú távú állattenyésztési stratégiát indít. A harmadik a jövőálló ágazat: önkéntes, gazdaságszintű fenntarthatósági teljesítménymérést, vízrezilienciai stratégiát, a biológiai növényvédő szerek gyorsabb engedélyezését és mezőgazdasági digitális stratégiát irányoz elő. A negyedik a vidéki élet- és munkakörülmények javítása, a vidékfejlesztési cselekvési terv frissítésével, a közbeszerzések és a rövid ellátási láncok erősítésével. Új tanácsadó testületként létrejön az Európai Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Testület.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A jövőkép a mezőgazdasági termelőket, az élelmiszer-feldolgozókat, a kereskedelmi láncok beszállítóit és az agrárinputokat forgalmazó vállalkozásokat érinti. A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokra vonatkozó szabályok felülvizsgálata az élelmiszerláncon belüli alkupozíciókat, az importtermékekre vonatkozó előírások összehangolása pedig a harmadik országbeli versenytársakkal szembeni versenyfeltételeket befolyásolhatja. Az adminisztratív egyszerűsítés a támogatási kérelmekkel és ellenőrzésekkel járó terheket csökkentheti. A biológiai növényvédő szerek gyorsabb engedélyezése és a digitális stratégia új piaci lehetőségeket nyithat a technológiai szolgáltatóknak. A közlemény közvetlen kötelezettséget nem állapít meg, a tényleges gazdasági hatás a későbbi jogalkotási javaslatok tartalmától függ.

Teendők és határidők

A közlemény a vállalkozások számára közvetlen teendőt vagy határidőt nem ír elő. Az agrár- és élelmiszeripari vállalkozásoknak érdemes figyelemmel kísérniük a 2025-re tervezett egyszerűsítési csomagot, a közös agrárpolitika reformjára vonatkozó javaslatot, valamint a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokra és a közös piacszervezésre vonatkozó szabályok felülvizsgálatát, mert ezek érdemben alakíthatják a támogatási és piaci feltételeket. A jogalkotási javaslatokhoz kapcsolódó uniós konzultációkon a vállalkozások és szakmai szervezeteik is kifejthetik álláspontjukat. A beruházási és termékfejlesztési tervekben célszerű számolni az importelőírások összehangolásával, az állatjóléti szabályok felülvizsgálatával és a fenntarthatósági teljesítménymérés várható terjedésével.

Új uniós agrárjövőkép: kevesebb adminisztráció, erősebb gazdálkodói pozíció

Az Európai Bizottság február 19-én bemutatta az uniós agrár- és élelmiszer-ágazat hosszú távú jövőképét. A dokumentum egyszerűsítést, igazságosabb élelmiszerláncot és az importtermékekre vonatkozó előírások összehangolását ígéri.

A közlemény négy területre épül: vonzóbb ágazat, versenyképesség és ellenálló képesség, jövőálló gazdálkodás, valamint jobb vidéki életkörülmények. A Bizottság felülvizsgálja a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokra vonatkozó szabályokat, megerősíti az élelmiszerlánc megfigyelését, egyszerűbb és célzottabb közös agrárpolitikát javasol, és még 2025-ben egyszerűsítési csomagot terjeszt elő.

A termelők és az élelmiszer-feldolgozók számára különösen fontos, hogy a Bizottság erősebb összhangot kíván az importtermékekre vonatkozó előírások terén, és gyorsítaná a biológiai növényvédő szerek engedélyezését. Fehérjeellátási terv, hosszú távú állattenyésztési stratégia, vízrezilienciai stratégia és mezőgazdasági digitális stratégia is készül, a gazdálkodók pedig önkéntesen mérhetik fenntarthatósági teljesítményüket.

A jövőkép önmagában nem ír elő kötelezettséget, és nem változtatja meg a jelenlegi támogatási feltételeket, a konkrét szabályok későbbi javaslatokban jelennek meg. Az agrár- és élelmiszeripari vállalkozásoknak érdemes követniük ezeket a javaslatokat, és élniük a konzultációs lehetőségekkel, mert a részletszabályok ekkor még alakíthatók.

Víziközművek gördülő fejlesztési terve: új miniszteri rendelet a tartalmi és formai követelményeiről

2025. február 20.

Jogforrás és hatály

Az energiaügyi miniszter a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény (Vksztv.) 74. § (2) bekezdés 8. pontjában kapott felhatalmazás alapján kiadta a víziközművek gördülő fejlesztési tervének részletes tartalmi és formai követelményeiről szóló 2/2025. (II. 11.) EM rendeletet. A rendelet 5. §-a szerint a kihirdetését követő nyolcadik napon, 2025. február 19-én lépett hatályba. A 6. § ugyanettől a naptól hatályon kívül helyezte a korábbi szabályozást, a felújítási és pótlási terv, valamint a beruházási terv részletes tartalmi és formai követelményeiről szóló 61/2015. (X. 21.) NFM rendeletet. A rendelet az 58/2013. (II. 27.) Korm. rendelet (Vhr.) VIII/A. fejezetéhez kapcsolódik.

A szabályozás lényege

A preambulum szerint a cél a gördülő fejlesztési tervek elkészítésének és benyújtásának egyszerűsítése és az adminisztratív terhek csökkentése. Az 1. § (1) bekezdése alapján a beruházási és a felújítási tervrészt a Vhr. 90/C. § (1) bekezdése szerinti ütemezésben – I. ütem: a benyújtást követő első év, II. ütem: 2–10. év – ellátási területenként, ágazatonként és víziközmű-rendszerenként kell elkészíteni, fontossági sorrenddel. A terv a benyújtás évének január 1-jén hatályos működési engedélyben szereplő rendszerekre terjed ki, az ezt követően véglegessé vált engedélyt azonban figyelembe kell venni [1. § (3)–(4) bek.]. Az 1. § (5) bekezdése tizenegy figyelembe veendő szempontot rögzít, köztük a műszaki állapotot, az ellátásbiztonságot, a hibastatisztikát és a vízbiztonsági tervet. A 2. és 3. § az I. ütemhez részletes, a II. ütemhez összefoglaló tartalmat ír elő (helyszínrajz, indoklás, kockázatértékelés, költségek, pénzügyi források). A 4. § szerint a tervet az 1. és 2. melléklet szerinti összefoglaló táblázatokkal, elektronikus úton kell benyújtani a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalnak (Hivatal).

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

A rendelet közvetlenül a víziközmű-szolgáltatókat érinti, amelyek a Vhr. 90/B. §-a szerint a terv készítésének költségét is viselik. Közvetve érintettek a víziközmű-beruházásokban és felújításokban részt vevő tervező, kivitelező és anyagbeszállító vállalkozások, mivel a jóváhagyott tervek jelölik ki a következő évek munkáit, és az 1. § (6) bekezdése az elérhető legjobb technológiák, anyagok és eszközök színvonalát követeli meg. A Hivatal a Vhr. 90/F. §-a alapján megtagadja az I. ütem jóváhagyását, ha annak pénzügyi fedezete nem biztosított, hiányos forrásbemutató esetén pedig megtagadhatja. A jóváhagyott feladatok elmulasztása vagy a megvalósulási jelentés elmaradása a Vksztv. 40/B. § (1) bekezdés c) pontja alapján víziközmű-felügyeleti bírsággal járhat.

Teendők és határidők

A víziközmű-szolgáltatóknak a Vksztv. 11. § (2) bekezdése szerint a gördülő fejlesztési tervet minden év szeptember 30-ig kell jóváhagyásra benyújtaniuk a Hivatalhoz; a 2025. évi tervet már az új rendelet szerinti tartalommal és táblázatokkal kell elkészíteni. A Hivatal a 4. § (2) bekezdése szerint legalább 60 nappal a benyújtási határidő előtt közzéteszi honlapján az elfogadott elektronikus formátumokat. Az I. ütem megvalósulásáról szóló jelentést a Vhr. 90/C. § (4a) bekezdése alapján továbbra is minden év június 30-ig kell benyújtani. A kivitelezőknek érdemes felkészülniük a Vhr. 90/G. § (3) bekezdése szerinti dokumentációs követelményekre (ajánlatok, teljesítésigazolás, számlák).

Új szabályok szerint készül a víziközművek gördülő fejlesztési terve

Február 19-től új miniszteri rendelet határozza meg, milyen tartalommal és formában kell a víziközmű-szolgáltatóknak tízéves felújítási és beruházási tervüket évente a szabályozó hatósághoz jóváhagyásra benyújtaniuk.

A víziközmű-szolgáltatók évente, szeptember 30-ig nyújtják be gördülő fejlesztési tervüket a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalhoz. A terv a következő tíz év felújítási és beruházási feladatait tartalmazza: az első évre részletesen, a további kilenc évre összefoglalóan. A 2/2025. (II. 11.) EM rendelet felváltja a 2015 óta alkalmazott szabályokat, célja a tervezés egyszerűsítése és az adminisztráció csökkentése.

A szolgáltatóknak a feladatokat ellátási területenként és víziközmű-rendszerenként, fontossági sorrendben kell bemutatniuk, figyelembe véve többek között a hálózat műszaki állapotát, az ellátásbiztonságot, a hibastatisztikát és a fejlesztés elmaradásának kockázatát. A tervet elektronikusan, egységes összefoglaló táblázatokkal kell benyújtani; az elfogadott fájlformátumokról a Hivatal legalább 60 nappal a határidő előtt tájékoztat.

A változás a víziközmű-beruházásokban érdekelt tervező, kivitelező és beszállító cégeknek is fontos, hiszen a jóváhagyott tervek jelölik ki a következő évek munkáit, és a fejlesztéseknél az elérhető legjobb technológiák alkalmazását írják elő.

KÁT: 2025-től befagyasztják a kötelező átvételi árak indexálását

2025. február 3.

Jogforrás és hatály

A Kormány a távhőszolgáltatás versenyképesebbé tételéről szóló 2008. évi LXVII. törvény és a megújuló energiaforrásból vagy hulladékból nyert energiával termelt villamos energia, valamint a kapcsoltan termelt villamos energia kötelező átvételéről és átvételi áráról szóló 389/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet (KÁT-rendelet) veszélyhelyzet ideje alatt történő eltérő alkalmazásáról szóló 7/2025. (I. 31.) Korm. rendeletet (a továbbiakban: Rendelet) a 424/2022. (X. 28.) Korm. rendelet szerinti veszélyhelyzetre tekintettel alkotta meg. A Rendelet a kihirdetése napján 23 órakor lépett hatályba (3. §), 2. § (2)–(4) bekezdését pedig a 4. § szerint a 2025. évre vonatkozó ármegállapítási eljárásban is alkalmazni kell. A Rendelet a KÁT-rendelet 3. § (4) bekezdését és 5. mellékletét a 2. § (2)–(5) bekezdésében meghatározott időszakokra eltérésekkel rendeli alkalmazni [2. § (1) bek.].

A szabályozás lényege

A 2. § (2) bekezdése szerint 2025. január 1-jétől a veszélyhelyzet végéig, de legfeljebb 2029 végéig nem kell alkalmazni a KÁT-rendelet 5. mellékletében szabályozott indexálást: a kötelező átvételi árak a tárgyévot megelőző évre megállapított szinten maradnak. A befagyasztás nem vonatkozik azokra a KÁT-termelőkre, amelyek a prémium típusú támogatás szabályai szerinti elszámolásra váltanak. A (3) bekezdés alapján a befagyasztás nem érvényesül arra a tárgyévre, amelyet megelőzően a Központi Statisztikai Hivatal által utoljára közzétett éves fogyasztóiár-index eléri az 1,06-ot. A Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (MEKH) számítását ezek figyelembevételével végzi, és 2025. január 31-ig a honlapján közzéteszi a 2025-re alkalmazandó átvételi árakat, valamint azoknak egyenletes termelést feltételező átlagát [2. § (4)–(5) bek.]. Az 1. § szerint a veszélyhelyzet ideje alatt a kötelező átvételi rendszerben értékesítő termelők nem kell alkalmazni a 2008. évi LXVII. törvény 10. § 1. pont 1.5. alpontja szerinti energiaellátó-fogalmat.

Érintett vállalkozások és gazdasági hatás

Közvetlenül érintettek a kötelező átvételi rendszerben értékesítő megújuló és kapcsolt villamosenergia-termelők, amelyek átvételi ára 2025-ben az előző évi szinten marad, így bevételük az inflációt nem követi. Ez rontja a jövedelmezőséget és a hiteltörlesztési képességet, különösen a magasabb működési költségű erőműveknél, és kihat a projektfinanszírozási szerződésekben vállalt pénzügyi mutatók teljesítésére. Mivel a befagyasztás a 2025. évi ármegállapításra is kiterjed, a folyamatban lévő eljárásban sem érvényesül az indexálás. A befagyasztás alól csak a prémium típusú támogatásra áttérő termelők mentesülnek, így a döntés a támogatási forma megválasztását is befolyásolja.

Teendők és határidők

A termelőknek a 2025. évi üzleti és likviditási tervet a MEKH által 2025. január 31-ig közzéteendő árak alapján kell újraszámolniuk, és szükség esetén tájékoztatniuk kell finanszírozó bankjukat a tervezett bevételi pályától való eltérésről. Érdemes megvizsgálni, hogy gazdaságilag indokolt-e a prémium típusú támogatásra való átváltás, amelyre a befagyasztás nem vonatkozik. A KSH éves fogyasztóiár-indexét figyelemmel kell kísérni, mert ha az a tárgyév előtt eléri az 1,06-ot, az adott évre az indexálás ismét alkalmazandó.

Nem emelkednek idén a megújuló áram kötelező átvételi árai

Egy január 31-én kihirdetett kormányrendelet szerint 2025-től a KÁT-rendszerben értékesítő megújuló és kapcsolt termelők átvételi árát nem kell az inflációval indexálni, az az előző évi szinten marad.

A veszélyhelyzeti rendelet 2025. január 1-jétől a veszélyhelyzet végéig, legfeljebb 2029 végéig függeszti fel a kötelező átvételi árak éves indexálását. Kivétel, ha az előző évi fogyasztói árindex eléri a 6 százalékot, illetve ha a termelő prémium típusú támogatásra vált. Az árindexnél a Központi Statisztikai Hivatal által a tárgyév előtt utoljára közzétett éves adat számít.

A 2025-re alkalmazandó árakat a MEKH január 31-ig teszi közzé a honlapján. A befagyasztás a már folyamatban lévő 2025. évi ármegállapításra is vonatkozik, így az idei árak az előző évi szinten maradnak. A rendelet veszélyhelyzeti jogszabály, alkalmazása a veszélyhelyzet fennállásához kötött.

A nap-, szél-, biomassza- és kapcsolt energiát termelő cégek bevétele így nominálisan sem nő, miközben költségeik emelkedhetnek. Érdemes újratervezni a 2025. évi likviditást, egyeztetni a finanszírozó bankkal, és megvizsgálni a prémium támogatásra való átállás lehetőségét, amelyre a befagyasztás nem vonatkozik.